

2018

SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ
PCC EXOL

pcc
Exol Group

KOMENTARZ ZARZĄDU

45 mln zł

EBITDA za 2018 rok (2017: 41 mln zł)

W 2018 roku Grupa odnotowała przychody na poziomie 636 mln zł, EBITDA w wysokości 45 mln zł oraz zysk netto w kwocie 19 mln zł. Wyniki te potwierdzają stabilny wzrost biznesu prowadzonego przez Grupę.

Grupa dzięki inwestycjom, jak i intensywnie prowadzonym pracom badawczo-rozwojowym, jest w stanie sprostać aktualnym trendom rynkowym i wysokim oczekiwaniom klientów w zakresie coraz bardziej innowacyjnych i zrównoważonych rozwiązań produktowych.

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
NOTA 1 INFORMACJE OGÓLNE	8
NOTA 2 SEGMENTY	16
NOTA 3 KONSOLIDACJA	17
NOTA 4 NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE WYNIKÓW PODSTAWOWEJ DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	20
NOTA 5 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE I WARTOŚCI NIEMATERIALNE	25
NOTA 6 ZADŁUŻENIE Z TYT. WYEMITOWANYCH OBLIGACJI, KREDYTÓW ORAZ POZOSTAŁEGO ZADŁUŻENIA	32
NOTA 7 KAPITAŁ OBROTOWY	37
NOTA 8 ZARZĄDZANIE RYZYKIEM RYNKOWYM, KREDYTOWYM, PŁYNNOŚCIĄ I KAPITAŁEM	43
NOTA 9 KAPITAŁY	53
NOTA 10 REZERWY	55
NOTA 11 POZOSTAŁE NOTY	56

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO

		2018	2017
Nota 2.1	Przychody ze sprzedaży	636 052	625 353
Nota 4.1			
Nota 4.2	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(541 343)	(538 653)
	Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	94 709	86 700
Nota 4.2	Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	(61 578)	(55 721)
Nota 11.4	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	1 483	(801)
	Zysk (strata) na działalności operacyjnej	34 614	30 178
Nota 6.2	Koszty finansowe	(11 025)	(9 870)
	Udział w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych	(1 961)	(234)
	Zysk (strata) przed opodatkowaniem	21 628	20 074
Nota 11.6	Podatek dochodowy	(2 141)	(1 856)
	Zysk (strata) netto	19 487	18 218
Nota 2.1	EBITDA	44 515	40 865
	Zysk netto przypadający:		
	Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	19 487	18 218
	Średnia ważona liczba akcji zwykłych (tys. szt.)	172 484	172 484
	Zysk na akcję podstawowy (PLN)	0,11	0,11
	Zysk na akcję rozwodniony (PLN)	0,11	0,11

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	2018	2017
Zysk netto	19 487	18 218
Pozostałe całkowite dochody (po uwzględnieniu efektu podatkowego) podlegające przeklasyfikowaniu do wyniku	3 632	(9 102)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	3 632	(9 102)
Pozostałe całkowite dochody (po uwzględnieniu efektu podatkowego) niepodlegające przeklasyfikowaniu do wyniku	(21)	(18)
Zyski i straty aktuarialne	(21)	(18)
Pozostałe dochody całkowite netto	3 611	(9 120)
Całkowite dochody ogółem	23 098	9 098
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	23 098	9 098

KLUCZOWE OSIĄGNIĘCIA FINANSOWE W 2018 ROKU

7%
wzrost zysku netto

15,5 mln zł
dywidenda wypłacona za 2017 rok

9%
wzrost zysku brutto ze sprzedaży

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	2018	2017
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk netto za rok obrotowy	19 487	18 218
Nota 11.6 Obciążenie z tyt. podatku dochodowego	3 076	2 006
Nota 4.2 Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	9 901	10 687
Koszty finansowe	10 576	8 816
Nota 11.10 Pozostałe korekty zysku	3 026	70
Zapłacony podatek dochodowy	(1 127)	(2 675)
Nota 11.10 Zmiany w kapitale obrotowym	(9 103)	21 620
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	35 836	58 742
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Obrót aktywami finansowymi	(3 000)	(2 500)
Przepływy z tytułu pożyczek udzielonych jednostkom powiązanym	142	(95)
<i>Kwoty wypłacone jednostkom powiązanym</i>	<i>(9 500)</i>	<i>(95)</i>
<i>Wpływy z tytułu spłat pożyczek przez jednostki powiązane</i>	<i>9 500</i>	<i>0</i>
<i>Otrzymane odsetki od pożyczek</i>	<i>142</i>	<i>0</i>
Płatności za rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(14 077)	(11 021)
Wpływy z tytułu zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych	49	110
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej	(16 886)	(13 506)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Dywidendy	(15 524)	(22 423)
Wpływy z tytułu emisji obligacji	0	25 000
Wpływy z tytułu kredytów i pozostałego zadłużenia	939	4 051
Płatności z tytułu kredytów i pozostałego zadłużenia	(18 034)	(22 775)
Zapłacone odsetki	(9 436)	(8 766)
Wpływy z tytułu dotacji	372	379
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności finansowej	(41 683)	(24 534)
Zwiększenie/zmniejszenie netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(22 733)	20 702
Zmiana z tytułu różnic kursowych z wyceny środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(25)	(744)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku obrotowego	38 958	19 000
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego	16 200	38 958

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

		2018	2017
Aktywa trwałe		390 366	380 891
Nota 5.1	Rzeczowe aktywa trwałe	182 297	175 745
Nota 5.4	Wartości niematerialne	204 000	202 058
Nota 11.6	Aktywa z tytułu podatku odroczonego	627	649
Nota 11.1	Pozostałe aktywa	3 442	2 439
Aktywa obrotowe		166 625	166 569
Nota 7.1	Zapasy	68 139	49 041
Nota 7.2	Należności od odbiorców	73 438	75 062
Nota 7.3	Aktywa z tytułu umów z klientami	1 101	0
Nota 7.4	Pozostałe należności	4 500	1 627
Nota 11.2	Pozostałe aktywa	3 247	1 881
Nota 6.4	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16 200	38 958
AKTYWA RAZEM		556 991	547 460
Kapitał własny		251 415	243 202
Nota 9	Kapitał akcyjny	172 484	172 484
Nota 9	Pozostałe całkowite dochody	9 969	6 358
Nota 9	Zyski zatrzymane	68 962	64 360
Zobowiązania długoterminowe		176 468	192 053
Nota 6.1	Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 407	69 159
Nota 6.1	Kredyty i pozostałe zadłużenie	84 113	99 809
Nota 11.6	Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	21 506	22 515
Nota 11.3	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	221	191
Nota 5.3	Otrzymane dotacje	751	379
Nota 7.7	Pozostałe zobowiązania	470	0
Zobowiązania krótkoterminowe		129 108	112 205
Nota 7.5	Zobowiązania wobec dostawców	94 762	83 321
Nota 7.6	Zobowiązania z tytułu umów z klientami	847	0
Nota 6.1	Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	255	255
Nota 6.1	Kredyty i pozostałe zadłużenie	17 170	17 803
Nota 10	Rezerwy	140	295
Nota 11.3	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	3 915	2 958
Nota 7.7	Pozostałe zobowiązania	12 019	7 573
Zobowiązania razem		305 576	304 258
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		556 991	547 460

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM**Kapitał przypadający Jednostce Dominującej**

	Kapitał akcyjny	Pozostałe całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2018	172 484	6 358	64 360	243 202
Transakcje z właścicielami	0	0	(14 885)	(14 885)
Wypłata dywidendy	0	0	(15 524)	(15 524)
Wpływ wdrożenia MSSF 9	0	0	(17)	(17)
Wycena programu motywacyjnego	0	0	656	656
Całkowite dochody	0	3 611	19 487	23 098
Zysk za rok bieżący	0	0	19 487	19 487
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	0	3 632	0	3 632
Zyski/straty aktuarialne	0	(21)	0	(21)
Stan na 31 grudnia 2018	172 484	9 969	68 962	251 415
Stan na 1 stycznia 2017	172 484	15 478	68 857	256 819
Transakcje z właścicielami	0	0	(22 716)	(22 716)
Wypłata dywidendy	0	0	(22 423)	(22 423)
Wycena programu motywacyjnego	0	0	(293)	(293)
Całkowite dochody	0	(9 120)	18 218	9 098
Zysk za rok bieżący	0	0	18 218	18 218
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	0	(9 102)	0	(9 102)
Zyski/straty aktuarialne	0	(18)	0	(18)
Stan na 31 grudnia 2017	172 484	6 358	64 360	243 202

NOTA 1 INFORMACJE OGÓLNE

Nazwa Jednostki Dominującej	PCC EXOL S.A.
Podstawowa działalność Grupy	Działalność chemiczna, w tym przede wszystkim produkcja i handel wyrobami chemicznymi
Siedziba	Brzeg Dolny, ul. Sienkiewicza 4
KRS	0000306150
Rejestracja	Sąd Rejonowy, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Podstawa sporządzenia	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską („MSSF”).

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawione zostały w poszczególnych Notach. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych latach w sposób ciągły, za wyjątkiem zmian dokonanych w związku z zastosowaniem nowych lub zmienionych standardów lub interpretacji obowiązujących w roku 2017 wskazanych w niniejszej Nocie.

Dane finansowe za rok 2018 są w pełni porównywalne do danych wykazanych w sprawozdaniu finansowym za rok 2017, za wyjątkiem zmian wynikających z MSSF 15 i MSSF 9 wdrożonych metodą retrospektywną z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym jako korekta zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku (szczegóły Nota 1a oraz 1b).

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia pewnych znaczących szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu dokonywania własnych ocen w ramach stosowania przyjętych przez Grupę zasad rachunkowości. Istotne szacunki Zarządu zostały przedstawione w poszczególnych Notach dotyczących pozycji, w odniesieniu do których dokonano znaczących szacunków.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), które są walutą prezentacji Grupy oraz walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, z wyjątkiem niektórych instrumentów

finansowych, które wyceniane są według wartości godziwej. Przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego założono kontynuację działalności spółek wchodzących w skład Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości.

Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Skład Zarządu Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2018 roku, a także na dzień zatwierdzenia przez Zarząd sprawozdania finansowego do publikacji, przedstawia się następująco:

Mirostaw Siwinski	Prezes Zarządu
Rafał Zdon	Wiceprezes Zarządu

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień zatwierdzenia przez Zarząd sprawozdania finansowego do publikacji przedstawia się następująco:

Waldemar Preussner	Przewodniczący
Wiesław Klimkowski	Wiceprzewodniczący
Alfred Pelzer	Członek
Arkadiusz Szymanek	Członek
Robert Pabich	Członek

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w roku 2018 przedstawiają się następująco:

Waldemar Preussner	Przewodniczący
Wiesław Klimkowski	Wiceprzewodniczący
Alfred Pelzer	Członek
Arkadiusz Szymanek	Członek
Kamilla Spark	Członek do dnia 05.01.2018
Robert Pabich	Członek od dnia 09.01.2018

Prawdziwość i rzetelność prezentowanego sprawozdania

Zarząd Jednostki Dominującej oświadcza, że wedle najlepszej wiedzy:

- roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne, sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy,
- sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej za 2018 rok zawiera prawdziwy obraz jej rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Wybór biegłego rewidenta

Zgodnie ze statutem Spółki, Rada Nadzorcza uchwałą nr 27/18 z dnia 29 maja 2018 roku dokonała wyboru podmiotu uprawnionego do badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2018 i 2019 rok oraz do przeglądu jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania za I półrocze 2018 roku oraz I półrocze 2019 roku. Wybrany audytorem jest firma UHY ECA Audyt Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w Krakowie przy ul. Moniuszki 50, 31-523 Kraków.

Zarząd Jednostki Dominującej oświadcza, że firma UHY ECA Sp. z o.o., podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego za rok 2018 został wybrany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, ponadto podmiot ten oraz Biegły Rewident dokonujący badania spełniają warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii i raportu z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Objaśnienia – podawane kwoty

Wykazywane w treści sprawozdania kwoty podawane są w tys. zł, o ile nie podano inaczej.

Informacje o Wynagrodzeniach Kadry Kierowniczej oraz Wynagrodzeniach Rady Nadzorczej wykazywane w treści noty 11.11 sprawozdania podane są w kwotach netto, o ile nie podano inaczej.

Wpływ zastosowania nowych i zmienionych standardów na politykę rachunkowości Spółki oraz na jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki**a) MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**

MSSF 9 został wdrożony przy wykorzystaniu metody retrospektywnej z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym jako korekta zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Grupa zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz za I półrocze 2017 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 39.

MSSF 9 wprowadził zmiany w zasadach klasyfikacji instrumentów finansowych, w zasadach tworzenia odpisów aktualizujących aktywów finansowych oraz opcjonalnie w rachunkowości zabezpieczeń. Grupa dokonała zmian w swojej polityce rachunkowości w zakresie klasyfikacji aktywów finansowych i ustalania utraty wartości aktywów finansowych. W zakresie rachunkowości zabezpieczeń Grupa zdecydowała się na kontynuację stosowania zasad MSR 39.

MSSF 9 wprowadza podział na 3 następujące kategorie aktywów finansowych:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zmiany zasad klasyfikacji instrumentów finansowych nie skutkowały zmianą sposobu wyceny aktywów finansowych. Dotychczasowe zasady tworzenia odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych wymagały od Grupy oceny czy wystąpiły obiektywne przesłanki utraty wartości i w przypadku ich stwierdzenia, oszacowania odpisu aktualizującego (w oparciu o planowane przepływy gotówkowe). MSSF 9 wymaga oszacowania oczekiwanej straty, niezależnie od tego czy przesłanki utraty wartości wystąpiły czy też nie.

Zasady pomiaru utraty wartości mają zastosowanie dla wszystkich aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, tj.:

- należności od odbiorców;
- pożyczek.

b) MSSF 15: Przychody z umów z klientami

MSSF 15 został wdrożony przy wykorzystaniu metody retrospektywnej z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym jako korekta zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Grupa zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz za I półrocze 2017 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 18 i MSR 11.

Zastosowanie MSSF 15 wpłynęło na prezentację danych w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w następujących obszarach:

- rabaty udzielane klientom były dotychczas ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rezerwy na rabaty, po zastosowaniu MSSF 15 zostały zaprezentowane jako zobowiązania z tytułu umów,
- otrzymane zaliczki na dostawy były dotychczas ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozostałe zobowiązania, po zastosowaniu MSSF 15 zostały zaprezentowane jako zobowiązania z tytułu umów,
- przychody ze sprzedaży usług transportu były dotychczas ujmowane w informacji dodatkowej, w nocie o przychodach ze sprzedaży, łącznie z odpowiednio przychodami ze sprzedaży produktów oraz przychodami ze sprzedaży towarów i materiałów; po zastosowaniu MSSF 15 nastąpiła zmiana prezentacji tych przychodów do pozycji przychodów ze sprzedaży usług,
- w przypadku umów sprzedaży produktów przez dystrybutorów, przychód ze sprzedaży został rozpoznany w momencie przejęcia kontroli nad dobrami przez pośrednika (podobnie jak dotychczas), w korespondencji

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

z ujęciem aktywa z tytułu umów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

na dzień 1 stycznia 2018 roku i wynikał ze zwiększenia odpisów aktualizujących należności od odbiorców o kwotę 17 tys. zł.

Wpływ korekt wynikających z pierwszego zastosowania MSSF 9 i MSSF 15 wyniósł 17 tys. zł został odniesiony na zyski zatrzymane

Wpływ pierwszego zastosowania MSSF 9 i MSSF 15 na jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2018 r:

	Stan na 01.01.2018	Korekty wynikające z	Stan na 31.12.2017
	Dane przekształcone	wdrożenia MSSF 9 i 15	Dane opublikowane
Aktywa trwałe	380 891	0	380 891
Rzeczowe aktywa trwałe	175 745	-	175 745
Wartości niematerialne	202 058	-	202 058
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	649	-	649
Pozostałe aktywa	2 439	-	2 439
Aktywa obrotowe	166 552	(17)	166 569
Zapasy	49 041	-	49 041
Należności od odbiorców	75 045	(17)	75 062
Pozostałe należności	1 627	-	1 627
Pozostałe aktywa	1 881	-	1 881
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	38 958	-	38 958
AKTYWA RAZEM	547 443	(17)	547 460
Kapitał własny	243 185	(17)	243 202
Kapitał akcyjny	172 484	-	172 484
Pozostałe całkowite dochody	6 358	-	6 358
Zyski zatrzymane	64 343	(17)	64 360
Zobowiązania długoterminowe	192 053	0	192 053
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 159	-	69 159
Kredyty i pozostałe zadłużenie	99 809	-	99 809
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	22 515	-	22 515
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	191	-	191
Otrzymane dotacje	379	-	379
Zobowiązania krótkoterminowe	112 205	0	112 205
Zobowiązania wobec dostawców	83 321	-	83 321
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	308	308	0
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	255	-	255
Kredyty i pozostałe zadłużenie	17 803	-	17 803
Rezerwy	121	(174)	295
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	2 958	-	2 958
Pozostałe zobowiązania	7 439	(134)	7 573
Zobowiązania razem	304 258	0	304 258
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM	547 443	(17)	547 460

c) MSSF 16 Leasing

Grupa PCC EXOL zastosuje nowy standard MSSF 16 Leasingi („MSSF 16^a”) na dzień 1 stycznia 2019 r. Zgodnie z przepisami przejściowymi zawartymi w MSSF 16 Spółka wybrała opcję retrospektywnego wdrożenia standardu z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym na dzień 1 stycznia 2019 r. jako korekta bilansu otwarcia zysków zatrzymanych.

Zgodnie z wybraną opcją wdrożenia Grupa nie dokona przekształcenia danych porównawczych. Na moment wdrożenia MSSF 16 Grupa ujmie składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w przypadku leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17 w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania.

Ponadto Grupa PCC EXOL zdecydowała się na skorzystanie z następujących rozwiązań praktycznych na dzień 1 stycznia 2019 r. przewidzianych w paragrafie C10 MSSF 16 w odniesieniu do leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17:

- Grupa zastosowała pojedynczą stopę dyskontową do portfela leasingów o podobnych cechach,
- Grupa zdecydowała o niestosowaniu wymogów, o których mowa w paragrafie C8 do leasingów, których okres leasingu kończy się w ciągu 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania, tj. 1 stycznia 2019 r. Grupa ujęła te leasingi jako leasingi krótkoterminowe,
- Grupa zdecydowała o wyłączeniu początkowych kosztów bezpośrednich z wyceny składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania składników aktywów w dniu pierwszego zastosowania,
- Grupa PCC wykorzystwała wiedzę zdobytą po fakcie, w przypadku określenia okresu leasingu, dla umów które przewidywały okres przedłużenia leasingu lub opcję wypowiedzenia leasingu.

Dodatkowe uproszczenia, które zostaną zastosowane przez Grupę w umowach, w których występuje ona jako leasingobiorca to:

- nie ujmowanie prawa do użytkowania aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu dla umów dotyczących składników aktywów o niskiej jednostkowej wartości początkowej (sprzęt IT, meble, wyposażenie biurowe, itp.),
- nie wydzielanie komponentów leasingowych i nieleasingowych dla umów leasingu dotyczących wybranych klas bazowego składnika aktywów.

Dodatkowo Grupa zdecydowała o zastosowaniu uproszczenia i niestosowaniu standardu w zakresie identyfikacji umów leasingowych do umów, których wcześniej nie zidentyfikowano jako umowy zawierające leasing zgodnie z MSR 17 oraz KIMSF 4. W związku z tym Grupa zdecydowała się na ujmowanie umów służebności przesyłu zawartych przed 1 stycznia 2019 r. zgodnie z dotychczasowym podejściem.

Z uwagi na wybraną opcję wdrożenia, wpływ wdrożenia standardu na dzień 1 stycznia 2019 r. spowoduje wzrost wartości aktywów i zobowiązań o 853 tys. zł. W związku z wdrożeniem standardu Grupa oczekuje, że w 2019 roku nastąpi wzrost kosztów amortyzacji i kosztów finansowych, natomiast spadek kosztów usług obcych, które obejmowały dotychczas opłaty z tytułu umów najmu/dzierżawy/leasingu operacyjnego.

Powyższy szacunek został przygotowany w oparciu o umowy obowiązujące na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz opiera się na istotnych założeniach, w szczególności w zakresie:

- okresu leasingu dla umów zawartych na czas nieokreślony,
- stopy dyskonta przyjętej do wyceny zobowiązań z tytułu leasingu.

Średnie okresy leasingu przyjęte do oszacowania wartości zobowiązań leasingowych, w podziale na klasy bazowych składników aktywów przedstawiały się następująco:

Klasa 1 – działki/grunty	2 lata,
Klasa 2 – prawa wieczystego użytkowania gruntów	71 lat,
Klasa 5 – środki transportu	2-3 lat.

Średnia ważona stopa leasingu odzwierciedlająca koszt finansowania, jaki Grupa musiałaby ponieść zaciągając kredyt na zakup przedmiotu, podlegającego leasingowi, przyjęta do wyceny zobowiązań wyniosła 5,03%.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na dane wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na 1 stycznia 2019 r.:

	Stan na 01.01.2019	Korekty wynikające	Stan na 31.12.2018
	Dane przekształcone	z wdrożenia MSSF 16	Dane opublikowane
Aktywa trwałe	391 219	853	390 366
Rzeczowe aktywa trwałe	179 670	(2 627)	182 297
Grunty, budynki i budowle	96 764	(2 293)	99 057
Środki transportu oraz maszyny i urządzenia	61 601	(187)	61 788
Pozostałe środki trwałe	3 049	(147)	3 196
Środki trwałe w budowie	18 256	0	18 256
Wartości niematerialne	204 000	0	204 000
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	627	0	627
Prawa do użytkowania aktywów	3 480	3 480	0
Grunty, budynki i budowle	11	11	0
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	3 076	3 076	0
Środki transportu oraz maszyny i urządzenia	246	246	0
Pozostałe środki trwałe	147	147	0
Pozostałe aktywa	3 442	0	3 442
Aktywa obrotowe	166 625	0	166 625
Zapasy	68 139	0	68 139
Należności od odbiorców	73 438	0	73 438
Aktywa z tytułu umów z klientami	1 101	0	1 101
Pozostałe należności	4 500	0	4 500
Pozostałe aktywa	3 247	0	3 247
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16 200	0	16 200
AKTYWA RAZEM	557 844	853	556 991
Kapitał własny	251 415	0	251 415
Kapitał akcyjny	172 484	0	172 484
Pozostałe całkowite dochody	9 969	0	9 969
Zyski zatrzymane	68 962	0	68 962
Zobowiązania długoterminowe	177 279	811	176 468
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 407	0	69 407
Kredyty i pozostałe zadłużenie	84 924	811	84 113
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	21 506	0	21 506
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	221	0	221
Otrzymane dotacje	751	0	751
Pozostałe zobowiązania	470	0	470
Zobowiązania krótkoterminowe	129 150	42	129 108
Zobowiązania wobec dostawców	94 762	0	94 762
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	847	0	847
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	255	0	255
Kredyty i pozostałe zadłużenie	17 212	42	17 170
Rezerwy	140	0	140
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	3 915	0	3 915
Pozostałe zobowiązania	12 019	0	12 019
Zobowiązania razem	306 429	853	305 576
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM	557 844	853	556 991

Uzgodnienie różnicy pomiędzy kwotą minimalnych zobowiązań z tytułu leasingu operacyjnego ujawnioną w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2018 r.

**Wartości bilansowe w sprawozdaniu z
sytuacji finansowej według stanu na 1
stycznia 2019 r.**

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego ujęte na 31 grudnia 2018 r.	389
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego na 31 grudnia 2018 r., ujawnione w sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018 r.	160
Korekty	2 805
Opcje przedłużenia i wypowiedzenia, z których Grupa skorzysta z wysokim prawdopodobieństwem	0
Oczekiwana gwarantowana wartość końcowa	0
Zwolnienia z ujmowania dla:	(112)
- leasingów krótkoterminowych	(112)
- leasingów aktywów o niskiej wartości	0
Zmiana ujęcia komponentów nie leasingowych	0
Inne - ujawnienie PWUG	2 917
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego na 31 grudnia 2018 r., po korektach	2 965
Zdyskontowane przy użyciu średnioważonej krańcowej stopy leasingobiorcy na 1 stycznia 2019 r. (5,03%)	853
Zobowiązania z tytułu umów leasingowych, ujętych w związku z zastosowaniem nowej definicji leasingu MSSF 16	0
Zobowiązania z tytułu leasingu ujęte na 1 stycznia 2019 r.	1 242

Główne różnice wynikają z faktu, że okres przyjętych projekcji płatności leasingowych odnosi się wyłącznie do nieodwołalnego okresu leasingu, podczas gdy zgodnie z MSSF 16 okres leasingu, zgodnie z którym ujmuje się zobowiązanie leasingowe, uwzględnia również ewentualne okresy wynikające z przedłużenia czy wcześniejszego wypowiedzenia umowy, jeżeli któryś z powyższych scenariuszy w ocenie jednostki jest wystarczająco pewny. W przypadku umów z opcją przedłużenia oraz umów zawartych na czas nieokreślony, dla których Grupa oszacowała okres leasingu, zobowiązanie leasingowe jest odpowiednio wyższe, podczas gdy zamiar skorzystania z opcji wypowiedzenia odpowiednio wpłynął na obniżenie kwoty zobowiązania.

W celu wyznaczenia kwoty zobowiązań leasingowych, które zostaną wykazane zgodnie z MSSF 16, łączne kwoty przyszłych minimalnych opłat z tytułu zawartych umów leasingu operacyjnego według stanu na 31 grudnia 2018 r. zostały skorygowane do wartości bieżącej poprzez zastosowanie odpowiedniej stopy dyskonta.

d) Interpretacja KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej oraz wynagrodzenie wypłacane lub otrzymywane z góry

Interpretacja wyjaśnia, że dniem zawarcia transakcji do celów ustalenia kursu wymiany, który ma zostać zastosowany w momencie początkowego ujęcia powiązanego składnika

aktywów, wydatku lub dochodu (lub ich części), jest dzień, w którym jednostka początkowo ujmuje niepieniężny składnik aktywów lub niepieniężne zobowiązanie wynikające z wypłacenia lub otrzymania wynagrodzenia z góry. Jeżeli istnieje wiele przypadków wypłacenia lub otrzymania płatności z góry, wówczas jednostka określa dzień zawarcia transakcji w odniesieniu do każdego przypadku wypłacenia lub otrzymania płatności z góry.

Interpretacja nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

e) Zmiany do MSR 40 Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych

Zmiany precyzują, kiedy jednostka dokonuje przeniesienia nieruchomości, w tym nieruchomości w budowie, do lub z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiany wyjaśniają, że zmiana sposobu użytkowania następuje, w przypadku gdy dana nieruchomość spełnia lub przestaje spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnej oraz istnieją dowody świadczące o zmianie sposobu użytkowania. Sama tylko zmiana intencji kierownictwa w odniesieniu do sposobu użytkowania nie stanowi dowodu świadczącego o zmianie sposobu użytkowania.

Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

f) Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności w formie akcji

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała zmiany do MSSF 2 Płatności w formie akcji celem wyjaśnienia następujących obszarów: uwzględnienie warunków nabycia uprawnień i warunków innych niż warunki nabycia uprawnień w wycenie transakcji płatności w formie akcji rozliczanej w środkach pieniężnych, ujmowanie transakcji płatności w formie akcji charakteryzującej się rozliczeniem netto zobowiązań z tytułu podatku u źródła, ujmowanie modyfikacji transakcji płatności w formie akcji, która zmienia jej klasyfikację z rozliczanej w środkach pieniężnych na rozliczaną w instrumentach kapitałowych.

Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

g) Zmiany do MSSF 4 Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe

Zmiany umożliwiają jednostkom, które prowadzą działalność ubezpieczeniową, odroczenie daty wejścia w życie MSSF 9 do dnia 1 stycznia 2021 roku. Skutkiem takiego odroczenia jest, że zainteresowane jednostki mogą dalej sporządzać sprawozdania finansowe zgodnie z obowiązującym standardem, tj. MSR 39.

Zmiana nie dotyczy Grupy.

h) Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016

Zmiany precyzują, że jednostka, która jest organizacją zarządzającą kapitałem wysokiego ryzyka, funduszem wzajemnym, funduszem powierniczym lub inną podobną jednostką, w tym związaną z inwestycjami funduszem ubezpieczeniowym może zdecydować się na wycenę inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9. Jednostka dokonuje wyboru odrębnie dla każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, w momencie początkowego ujęcia jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli jednostka, która sama nie jest jednostką inwestycyjną, posiada udział w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, które są jednostkami inwestycyjnymi, jednostka ta może, stosując metodę praw własności, zdecydować się na utrzymanie wyceny według wartości godziwej stosowanej przez tę jednostkę stowarzyszoną lub to wspólne przedsięwzięcie, będące jednostkami inwestycyjnymi, w odniesieniu do udziałów jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, będących jednostkami inwestycyjnymi, w jednostkach zależnych. Wyboru tego dokonuje się odrębnie dla każdej jednostki

stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia inwestycyjnego w dniu a) początkowego ujęcia tej jednostki stowarzyszonej lub tego wspólnego przedsięwzięcia, będących jednostkami inwestycyjnymi; b) w którym ta jednostka stowarzyszona lub to wspólne przedsięwzięcie stają się jednostką inwestycyjną; c) w którym ta jednostka stowarzyszona lub to wspólne przedsięwzięcie, będące jednostkami inwestycyjnymi, stają się jednostką dominującą.

Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

i) Zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016

Krótkoterminowe zwolnienia ze stosowania innych MSSF zawarte w paragrafach E3-E7 MSSF 1 zostały usunięte.

Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

Pozostałe opublikowane, lecz jeszcze nieobowiązujące standardy i interpretacje nie dotyczą działalności Grupy lub nie będą mieć wpływu. Są to:

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo – termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony;
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;
- KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;

- Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015–2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiana do MSSF 3 Połączenia jednostek (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: Definicja istotności (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania

finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Przeliczenie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż waluta funkcjonalna są przeliczane na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji lub kursu określonego w towarzyszącym danej transakcji kontrakcie terminowym typu „forward”.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Kursy odpowiednich walut w stosunku do PLN przyjęte dla potrzeb wyceny:

Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu	2018	2017
USD	3,7597	3,4813
EUR	4,3000	4,1709
Kurs średni, liczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie	2018	2017
USD	3,6227	3,7439
EUR	4,2669	4,2447

NOTA 2 SEGMENTY

2.1 Informacje dotyczące segmentów sprawozdawczych

Grupa nie wydzieliła w strukturze organizacyjnej segmentów operacyjnych. Prezentacja wyników Grupy odbywa się przy założeniu, że działalność Grupy to jeden segment sprawozdawczy.

Miarą wyników segmentów analizowaną przez Zarząd Jednostki Dominującej jest EBITDA. Grupa definiuje EBITDA jako zysk lub stratę netto za okresy ustalone zgodnie z MSSF, z wyłączeniem podatku dochodowego (bieżącego i odroczonego), kosztów finansowych oraz amortyzacji skorygowanej o odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych.

Uzgodnienie EBITDA	2018	2017
Zysk netto	19 487	18 218
[+] Podatek dochodowy bieżący i odroczone	2 141	1 856
[+] Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	9 901	10 687
[+] Koszty finansowe	11 025	9 870
[+] Udział w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych	1 961	234
[=] EBITDA	44 515	40 865

Aktywa trwałe grupy (z wyłączeniem instrumentów finansowych oraz aktywa z tyt. podatku odroczonego) zlokalizowane są w następujących krajach:

Kraj	2018	2017
Polska	351 505	344 455
USA	15 140	15 152
Razem	366 645	359 607

Dalsze informacje na temat przychodów ze sprzedaży (w szczególności: podział według produktów, podział geograficzny, informacje na temat znaczących klientów) przedstawiono w Nocie 4.1.

NOTA 3 KONSOLIDACJA

3.1 Zasady konsolidacji jednostek zależnych

- **Zasady konsolidacji**
- **Rozliczanie połączenia przedsięwzięć**
- **Transakcje z udziałowcami nieposiadającymi kontroli**
- **Przeliczenie jednostek zagranicznych**

Zasady rachunkowości

Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe PCC EXOL S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie Jednostki Dominującej, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji istotnych rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia objęcia kontroli do dnia utraty kontroli. Objęcie kontroli nad jednostką stanowiącą przedsięwzięcie rozlicza się przy zastosowaniu metody nabycia.

Grupa Kapitałowa PCC EXOL, w oparciu o uregulowania MSR 8, w szczególności pkt 8, który zezwala na odstępnie od zasad zawartych w MSSF oraz ze względu na nieistotność, odstąpiła od konsolidacji następujących spółek zależnych: PCC EXOL Kimya Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi oraz PCC EXOL PHILIPPINES INC. w likwidacji

Rozliczanie nabycia przedsięwzięć

Nabycie przedsięwzięć, za wyjątkiem połączenia jednostek gospodarczych pod wspólną kontrolą, rozlicza się metodą nabycia. Zapłatę za przejęcie wycenia się w wartości godziwej stanowiącej sumę wartości godziwych przekazanych aktywów, zobowiązań zaciągniętych oraz wyemitowanych instrumentów kapitałowych na dzień przejęcia.

6 spółek

Grupa Kapitałowa PCC EXOL obejmuje 6 spółek zależnych i stowarzyszonych w 5 krajach

Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania przejęte w ramach połączenia przedsięwzięć wycenia się na dzień przejęcia według ich wartości godziwej.

Jeżeli wysokość zapłaty za przejęcie, powiększona o udziały niedające kontroli oraz w przypadku połączenia realizowanego etapami o wartość godziwą poprzednio posiadanego udziału kapitałowego w jednostce przejmowanej, przewyższa wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania aktywów netto Grupa ujmuje wartość firmy. W sytuacji, gdy wartość ta jest niższa niż wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów netto, Grupa ujmuje w wyniku finansowym zysk z okazyjnego nabycia.

W przypadku połączenia jednostek gospodarczych pod wspólną kontrolą w ramach spółek Grupy rozliczenie następuje metodą łączenia udziałów i pozostaje bez wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. W uzasadnionych przypadkach kierując się treścią ekonomiczną transakcji możliwe jest jednak rozliczenie połączenia metodą nabycia.

Transakcje z udziałowcami nieposiadającymi kontroli

Zmiany w udziale własnościowym Grupy Kapitałowej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną ujmowane są jako transakcje kapitałowe. Różnicę pomiędzy kwotą do zapłaty lub otrzymania z tytułu zwiększenia lub zmniejszenia udziału niekontrolującego a wartością bilansową odpowiednich udziałów niedających kontroli ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym przypadającym na udział dający kontrolę.

Przeliczenie jednostek zagranicznych

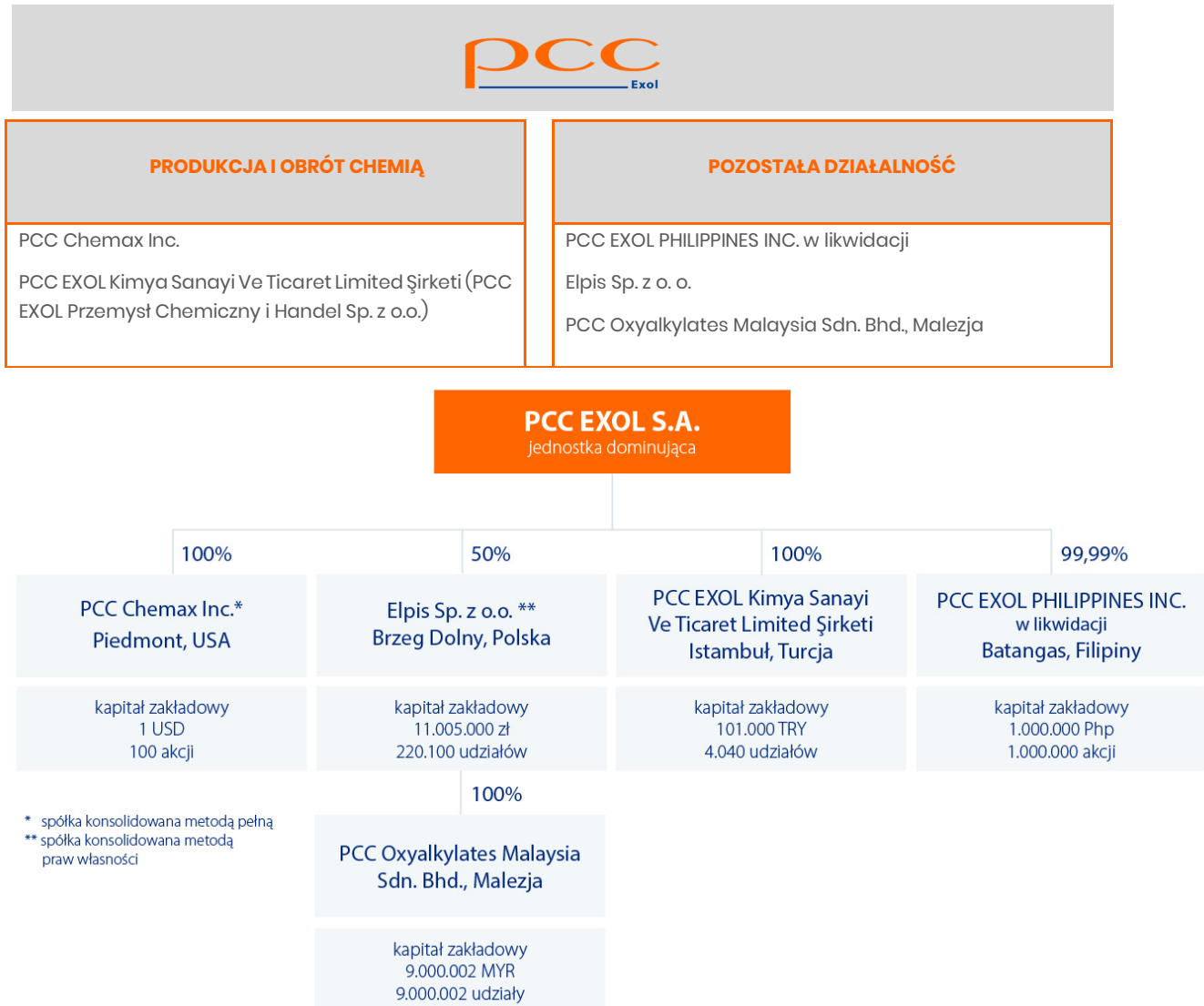
Dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego w walucie prezentacji Grupy Kapitałowej PCC EXOL tj. w PLN, dokonuje się przeliczeń poszczególnych pozycji sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych, dla których walutą funkcjonalną jest waluta inna niż PLN, w następujący sposób:

- przeliczenia stanów zamknięcia aktywów i zobowiązań dokonuje się po kursie zamknięcia, tj. po kursie średnim

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

- obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego ogłoszonym dla danej waluty przez NBP,
- przeliczenia pozycji wpływających na zmianę stanu aktywów i zobowiązań w danym okresie sprawozdawczym dokonuje się po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną kursów średnich ogłaszanych dla danej waluty przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego,
 - przeliczenia pozycji kapitałów własnych, w tym:
 - o kapitału podstawowego, dokonuje się po kursie wymiany obowiązującym na dzień objęcia kontrolą oraz na dzień każdorazowego podwyższenia kapitału podstawowego,
 - o zysków zatrzymanych, w tym:
 - zysku zatrzymanego z lat ubiegłych istniejącego na dzień objęcia kontrolą dokonuje się po kursie historycznym tj. po kursie wymiany obowiązującym na ten dzień,
 - zyski zatrzymane z lat ubiegłych powstałe po dniu objęcia kontroli stanowią sumę wyników netto ubiegłych lat obrotowych wyrażonych w PLN, zgodnie z wyceną dokonaną na koniec każdego roku sprawozdawczego (obrotowego),
 - przeliczenia pozycji sprawozdania z wyniku oraz sprawozdania z całkowitych dochodów dokonuje się po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną kursów średnich ogłaszanych dla danej waluty przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego. W przypadku znacznych wahań kursu wymiany w danym okresie przychody i koszty sprawozdania z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów przelicza się po kursach z dnia transakcji,
 - przeliczenia pozycji sprawozdania z przepływów pieniężnych dokonuje się po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną kursów średnich ogłaszanych dla danej waluty przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego. W przypadku znacznych wahań kursu wymiany w danym okresie pozycje sprawozdania z przepływów pieniężnych przelicza się po kursach z dnia transakcji.
- Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek zagranicznych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach danego okresu.

3.2 Struktura Grupy Kapitałowej PCC EXOL

Podstawowe informacje dotyczące konsolidowanych jednostek zależnych przedstawia poniższa tabela:

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot działalności	2018		2017	
			Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %
PCC Chemax	Piedmont (USA)	Sprzedaż specjalistycznych sufraktantów do zastosowań przemysłowych	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

NOTA 4 NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE WYNIKÓW PODSTAWOWEJ DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

4.1 Przychody ze sprzedaży

Zasady rachunkowości

Podstawowa działalność operacyjna

Przychody ze sprzedaży są ujmowane zgodnie z modelem wskazanym w MSSF 15, tj. zgodnie z niżej wymienionymi krokami:

- identyfikacja umowy,
- identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ustalenie ceny transakcyjnej,
- przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęcie przychodu.

W każdej umowie z klientem wyodrębnia się elementy stanowiące odrębne zobowiązania do wykonania świadczenia. W przypadku identyfikacji kilku zobowiązań umownych, do każdego z nich przypisywane jest oczekiwane wynagrodzenie, zaś przychód ujmowany jest w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyręconego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów.

Kontrola nad dobrem lub usługą jest przekazywana w miarę upływu czasu i tym samym zobowiązanie do wykonania świadczenia spełniane jest w czasie i przychód ujmowany jest w miarę upływu czasu, gdy spełniony jest jeden z następujących warunków:

- klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia jednostki, w miarę wykonywania przez jednostkę tego świadczenia;
- w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów (na przykład produkcja w toku), a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient; lub
- w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla jednostki, a jednostce przysługuje egzekwowlne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Jeżeli zobowiązanie do wykonania świadczenia nie jest spełniane w czasie zgodnie z zapisem wskazanym powyżej, zobowiązanie do wykonania świadczenia jest spełniane w określonym momencie i w tym momencie ujmowany jest przychód ze sprzedaży. W celu określenia momentu spełnienia zobowiązania i ujęcia przychodu uwzględniane są wymogi dotyczące przeniesienia na klienta kontroli nad przyręczonym składnikiem aktywów. Następujące okoliczności mogą wskazywać na przeniesienie kontroli:

- Grupa ma bieżące prawo do zapłaty za składnik aktywów,
- klient posiada tytuł prawny do składnika aktywów,
- składnik aktywów został fizycznie przekazany klientowi,
- klient ponosi istotne ryzyko i uzyskuje istotne korzyści wynikające z własności składnika aktywów,
- klient przyjął składnik aktywów.

Metody pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania obejmują metody oparte na wynikach i metody oparte na nakładach. Przy ustalaniu odpowiedniej metody pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania Grupa bierze pod uwagę charakter dobra lub usługi, które zobowiązała się przenieść na rzecz klienta.

Zgodnie z metodami opartymi na wynikach, Grupa ujmuje przychody na podstawie bezpośredniego pomiaru wartości dla klienta dóbr lub usług, które zostały dotychczas przekazane na rzecz klienta, w stosunku do pozostałych dóbr lub usług przyręczonych w umowie. Metody oparte na wynikach obejmują metody takie, jak analizy dotychczas wykonanych świadczeń, ocenę osiągniętych wyników i etapów, czasu trwania wykonywania świadczenia oraz liczby wyprodukowanych lub dostarczonych jednostek.

Zgodnie z metodami opartymi na nakładach, Grupa ujmuje przychody w oparciu o działania lub nakłady poniesione przez Spółkę przy spełnianiu zobowiązania do wykonania świadczenia (na przykład zużyte zasoby, przepracowane roboczogodziny, poniesione koszty, wykorzystany czas lub maszynogodziny) w stosunku do całkowitych oczekiwanych nakładów koniecznych do wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia. Jeżeli działania lub nakłady Spółki są wykorzystywane równomiernie przez cały okres spełniania zobowiązania, Grupa ujmuje przychody metodą liniową.

Jeżeli Grupa ma prawo do otrzymania wynagrodzenia od klienta w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane przez Spółkę (na przykład w przypadku umowy o świadczenie usług, w ramach której Grupa nalicza klientowi stałą kwotę za każdą godzinę wykonanej usługi), Grupa ujmuje przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem (tj. koszty ponoszone w celu zawarcia umowy, które nie byłyby poniesione, gdyby umowa nie została zawarta) ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli Grupa spodziewa się, że koszty te odzyska. Pozostałe koszty ponoszone w celu zawarcia umowy, bez względu na to, czy umowa została zawarta, czy nie, ujmowane są w kosztach okresu.

Koszty poniesione w związku z wykonaniem umowy z klientem i nie ujęte jako zapasy, rzeczowe aktywa trwałe czy wartości niematerialne, zgodnie z odpowiednimi standardami, ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli spełnione są wszystkie poniższe kryteria:

- koszty są bezpośrednio związane z konkretną umową,
- koszty prowadzą do wytworzenia lub ulepszenia zasobów Spółki, które będą wykorzystywane do spełniania zobowiązań do wykonania świadczenia,
- Grupa spodziewa się, że koszty te odzyska.

Składnik aktywów ujęty w związku z poniesionymi kosztami pozyskania lub wykonania umowy z klientem jest systematycznie amortyzowany, z uwzględnieniem okresu przekazywania klientowi dóbr lub usług, z którymi jest on powiązany.

Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody wycenia się według wartości zdyskontowanej, w przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny (za taki uważa się okres uzyskania zapłaty dłuższy niż 360 dni). Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i inne podatki (poza akcyzowym) oraz rabaty (dyskonta, premie, bonusy).

Spółki Grupy Kapitałowej osiągają przychody ze sprzedaży z tytułu prowadzenia następujących rodzajów działalności:

PRODUKCYJNEJ; wytwarzanie i obrót wyrobami chemicznymi przypisanymi do następujących grup asortymentowych:

Grupa asortymentów	Produkty w ramach grupy	Zastosowanie
Surfaktanty do zastosowań w detergentach i kosmetykach	Surfaktanty do produkcji detergentów i kosmetyków, ze względu na swoje właściwości myjąco-czyszczące, znajdują zastosowanie w produktach chemii gospodarczej, środkach higieny osobistej, a także w produkcji kosmetyków białych i kolorowych.	biała kosmetyka, kremy maseczki, balsamy płyny do płukania tkanin, płyny do mycia naczyń proszki do prania, środki do czyszczenia żele pod prysznic, szampony, mydła w płynie
Surfaktanty do zastosowań przemysłowych	Surfaktanty do zastosowań przemysłowych są niezbędnym składnikiem stosowanym w specjalistycznych i niszowych produktach oraz procesach przemysłowych.	włókiennictwo i tekstylia agrochemikalia garbarstwo obróbka papieru budownictwo wydobycie ropy naftowej obróbka metalu górnictwo i wydobywanie farby, lakiery, kleje

HANDLOWEJ; PCC EXOL S.A. nabywa chemikalia od dostawców zewnętrznych celem ich dalszej odsprzedaży

USŁUGOWEJ; PCC EXOL świadczy usługi w zakresie:

- wynajmu pomieszczeń własnych,
- przerobu produktów chemicznych,
- wdrożenia, certyfikacji, utrzymania i doskonalenia systemów zarządzania wg normy ISO 90001 oraz ISO 14001,
- transferu posiadanych danych niezbędnych do prawidłowego posługiwania się znakiem towarowym PCC,
- powzięcia przedstawicielstwa w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie wypełniania obowiązków ciążących na importerach, wskazanych w odpowiednich rozporządzeniach i regulacjach, chemikaliów.

	2018	2017	01.2017-12.2017 dane porównawcze
Przychody ze sprzedaży produktów	518 265	523 755	512 304
<i>Surfaktanty do zastosowań w detergentach i kosmetykach</i>	267 848	292 406	285 822
<i>Surfaktanty do zastosowań przemysłowych</i>	250 417	231 349	226 482
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	102 462	100 200	100 023
<i>w tym przychody ze sprzedaży tlenku etylenu</i>	83 914	90 440	90 440
Przychody ze sprzedaży usług	15 325	1 398	13 026
Przychody ze sprzedaży	636 052	625 353	625 353

Przychody według podziału geograficznego	2018	2017
Polska	342 156	358 551
Europa Zachodnia	131 645	104 354
Bliski Wschód i Azja	26 017	28 479
Europa Środkowo-Wschodnia	52 712	51 587
Ameryka Północna i Reszta Świata	83 522	82 382
Razem	636 052	625 353

W prezentowanym okresie wystąpiły przychody z transakcji z pojedynczym klientem, stanowiące 10 lub więcej procent łącznych przychodów Grupy.

	2018	2017
Odbiorca 1	86 533	91 978
Pozostali odbiorcy	549 519	533 375
Razem	636 052	625 353

4.2 Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, koszty sprzedaży i ogólnego zarządu

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia wyrobów gotowych oraz usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- odpisy z tytułu utraty wartości majątku trwałego,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów,
- odpisy aktualizujące wartość zapasów.

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez Grupę, wpływają na wynik finansowy Grupy za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez Grupę, wpływają na wynik finansowy w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych.

	2018	2017
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	(9 901)	(10 687)
Koszty świadczeń pracowniczych	(41 057)	(34 526)
Zużycie materiałów i energii	(412 979)	(404 239)
Usługi transportu	(17 937)	(15 045)
Pozostałe usługi obce	(23 553)	(22 814)
Podatki i opłaty	(2 460)	(2 437)
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	(2 641)	(2 587)
Pozostałe koszty	(5 020)	(5 309)
Razem koszty rodzajowe	(515 548)	(497 644)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(100 164)	(99 260)
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	1 218	478
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku i półproduktów	11 705	1 883
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	(132)	169
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, koszty sprzedaży i ogólnego zarządu, w tym:	(602 921)	(594 374)
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(541 343)	(538 653)
Koszty sprzedaży	(30 010)	(26 585)
Koszty ogólnego zarządu	(31 568)	(29 136)

NOTA 5 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE I WARTOŚCI NIEMATERIALNE

5.1 Rzeczowe aktywa trwałe

- **Polityka rachunkowości**
- **Weryfikacja okresów użytkowania**
- **Analiza utraty wartości**

Zasady rachunkowości

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o amortyzację oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady na rzeczowe aktywa trwałe podlegają kapitalizacji, jeżeli spełnione są kryteria kapitalizacji. Koszty konserwacji i napraw ujmuje się w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia.

Okresy amortyzacji ustalane są na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych. Okresy użytkowania są weryfikowane w każdym roku obrotowym. Kluczowe zmiany w zakresie stawek amortyzacyjnych dotyczyły maszyn i urządzeń. Konieczność zmian w tym zakresie była podyktowana zmianą szacunków w odniesieniu do przewidywanego okresu wykorzystania poszczególnych środków trwałych. Wpływ wprowadzonej zmiany, to zmniejszenie amortyzacji w roku obrotowym objętym sprawozdaniem finansowym o 115 tys. zł.

Cenę nabycia oraz koszt wytworzenia powiększają koszty finansowania zewnętrznego (tj. odsetki oraz różnice kursowe stanowiące korektę kosztu odsetek) zaciągniętego na nabycie lub wytworzenie dostosowywanego składnika rzeczowych aktywów trwałych (tj. składnika aktywów, którego wytworzenie trwa dłużej niż 12 miesięcy) przy uwzględnieniu istotności projektu dla Grupy.

W wartości bilansowej środka trwałego ujmuje się koszty regularnych, znaczących przeglądów, których przeprowadzenie jest niezbędne w celu zapobieżenia wystąpienia usterek oraz których wartość w poszczególnych okresach sprawozdawczych różni się istotnie.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Rodzaj	Okres amortyzacji
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	69–80 lat
Budynki i budowle	10–50 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	4–40 lat
Środki transportu	7–14 lat
Istotne części zamienne i serwisowe	nie podlegają amortyzacji
Środki trwałe w budowie	nie podlegają amortyzacji
Pozostałe środki trwałe	2–15 lat

Informacje na temat rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Grupy przedstawiono w Nocie 6.3.

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego aktywa lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, jeżeli aktywa nie generują wpływów niezależnie. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną, dokonuje się odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej, tj. wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej.

W razie wystąpienia przesłanek wskazujących na ryzyko utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, w tym przede wszystkim, gdy:

- dostępne są dowody pochodzące ze sprawozdawczości wewnętrznej, świadczące o tym, że ekonomiczne wyniki uzyskiwane przez dany składnik aktywów są lub w

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

przyszłości będą gorsze od oczekiwanych;

- wartość bilansowa aktywów netto Spółek Grupy sporządzających sprawozdanie finansowe jest wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji;
- w ciągu okresu nastąpiły lub nastąpią w niedalekiej przyszłości znaczące i niekorzystne dla Spółek Grupy zmiany o charakterze technologicznym bądź rynkowym;
- dostępne są dowody na to, że nastąpiła utrata przydatności danego składnika aktywów lub jego fizyczne uszkodzenie.

Grupa dokonuje szacunków wartości odzyskiwalnej tych rzeczowych aktywów trwałych.

Testy na utratę wartości przeprowadzane są metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych i są oparte na założeniach dotyczących kosztu kapitału, stóp dyskontowych i

stóp wzrostu zakładanych dla przepływów pieniężnych po okresie prognoz. Wartości tych wskaźników są szacowane przez Zarząd na bazie najlepszej wiedzy na moment przeprowadzenia testu.

Istotne szacunki

W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2018 roku Grupa nie zidentyfikowała przesłanek do przeprowadzenia testów na utratę wartości majątku trwałego na poziomie ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Analiza potencjalnego wykorzystania pojedynczych środków trwałych przeprowadzona na dzień 31.12.2018 roku skutkowałą koniecznością utrzymania odpisu z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 2,2 mln zł, utworzonego w roku 2016 w ciężar kosztu sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

Tabela ruchów rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty, budynki i budowle	Środki transportu oraz maszyny i urządzenia	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
1 stycznia 2018					
Wartość brutto	131 511	133 118	14 410	10 697	289 736
Umorzenie	(30 986)	(69 293)	(11 491)	0	(111 769)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(2 222)	(2 222)
Wartość księgowa netto	100 525	63 825	2 919	8 475	175 745
Zmiany w 2018 roku					
Rozliczenie Środków trwałych w budowie	914	2 785	495	(4 194)	0
Zakup	12	35	229	12 974	13 250
Leasing finansowy	0	0	147	0	147
Zmniejszenia	0	(2)	(11)	0	(13)
Amortyzacja	(3 326)	(4 889)	(698)	0	(8 913)
Inne zmiany	0	(16)	0	1 001	985
Różnice kursowe z przeliczenia	932	50	115	0	1 096
31 grudnia 2018					
Wartość brutto	133 596	135 940	15 370	20 478	305 384
Umorzenie	(34 539)	(74 152)	(12 174)	0	(120 865)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(2 222)	(2 222)
Wartość księgowa netto	99 057	61 788	3 196	18 256	182 297

	Grunty, budynki i budowle	Środki transportu oraz maszyny i urządzenia	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
1 stycznia 2017					
Wartość brutto	132 751	129 183	13 995	6 159	282 088
Umorzenie	(28 147)	(64 975)	(10 404)	0	(103 526)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(2 222)	(2 222)
Wartość księgowa netto	104 604	64 208	3 591	3 937	176 340
Zmiany w 2017 roku					
Rozliczenie Środków trwałych w budowie	1 662	4 185	931	(6 778)	0
Zakup	3	263	89	7 039	7 395
Leasing finansowy	0	274	0	0	274
Zmniejszenia	0	(18)	0	0	(18)
Amortyzacja	(3 319)	(4 905)	(1 398)	0	(9 622)
Inne zmiany	0	0	0	4 276	4 276
Różnice kursowe z przeliczenia	(2 425)	(182)	(294)	0	(2 900)
31 grudnia 2017					
Wartość brutto	131 511	133 118	14 410	10 697	289 736
Umorzenie	(30 986)	(69 293)	(11 491)	0	(111 769)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(2 222)	(2 222)
Wartość księgowa netto	100 525	63 825	2 919	8 475	175 745

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa realizowała projekty inwestycyjne o wartości bilansowej zaprezentowanej jako środki trwałe w budowie na kwotę łączną 18 256 tys. zł (2017: 8 475 tys. zł), spośród których do najistotniejszych należały:

Projekt inwestycyjny	2018	2017
Instalacja do produkcji glicynianów i oksyalkilatów wysokomolekulowych	14 169	6 476

Zobowiązania z tytułu transakcji zakupu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2018 wynoszą 7 892 tys. zł (na dzień 31.12.2017 3 606 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2018 r. umowne zobowiązania inwestycyjne, nie ujęte w sprawozdaniu finansowym wynoszą 25 972 tys. zł (2017: 4 078 tys. zł).

5.2 Leasing finansowy

Zasady rachunkowości

Aktywa będące przedmiotem leasingu finansowego oraz zobowiązanie z tyt. leasingu ujmowane na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Zobowiązanie z tyt. leasingu wykazywane jest w pozycji Kredyty i pozostałe zadłużenie (Nota 6.1).

Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu, o ile przeniesienie prawa własności nie jest pewne.

Pojazdy zakwalifikowane jako leasing finansowy

	2018	2017
Wartość początkowa	421	274
Umorzenie	(93)	(32)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	6	0
Wartość księgowa netto	334	242

Na mocy umów leasingu finansowego Grupa użytkuje wózki widłowe zakwalifikowane do środków transportu oraz kserokopiarki zakwalifikowane do pozostałych środków trwałych. Grupa używa środków transportu na podstawie nieodwołalnych umów leasingu finansowego. Okres leasingu wynosi 5 lat, a własność aktywów pozostaje w Spółce po zakończeniu okresu leasingu.

Nominalna oraz bieżąca wartość opłat leasingowych

	2018	2017
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych w tym przypadające do zapłaty w okresie:	410	244
W okresie 1 roku	115	57
W okresie od 1 do 5 lat	295	187
Przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	21	17
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	389	227
W okresie 1 roku	105	50
W okresie od 1 do 5 lat	284	177

5.3 Dotacje

Zasady rachunkowości

Dotacje ujmuje się w momencie, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z dotacjami oraz że dotacje będą otrzymane. Dotacje do aktywów są ujmowane w ramach rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie odpisywane systematycznie w przychody okresu przez szacowany okres użytkowania związanego z nimi składnika aktywów. Dotacje otrzymane jako zwrot kosztów poniesionych przez Grupę są systematycznie ujmowane jako przychód w wyniku finansowym w okresach, w których ponoszone są dotowane koszty.

Dotacje pieniężne ujmuje się w wysokości otrzymanych środków.

Otrzymane dotacje

Na dzień bilansowy Jednostka Dominująca była beneficjentem pomocy rządowej w formie dotacji pieniężnych.

Jednostka Dominująca korzystała również z dofinansowania do szkoleń dla pracowników młodocianych.

Kwota pozyskanych w 2018 roku przez Grupę środków wynosi 377 tys. zł, w tym dotacje do aktywów wyniosły 372 tys. zł, a do kosztów 5 tys. zł.

Cel dotacji	2018	2017
Opracowanie technologii syntezy i ocena aplikacyjna nowoczesnych powierzchniowo-czynnych polimerów, stosowanych jako specjalistyczne środki dyspergująco-zwilżające w przemyśle farb i lakierów. Dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, Działanie 1.2 Sektorowe Programy B+R	738	379
"Nowa generacja nisko- i średniocząsteczkowych polimerowych surfaktantów opartych na biokwasach karboksylowych, jako składniki kompozycji kosmetycznych oraz opakowań specjalistycznych." Dofinansowanie w ramach Działania 1.2 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.	13	0
Razem, w tym:	751	379
część długoterminowa	751	379

5.4 Wartości niematerialne

Zasady rachunkowości

W ramach wartości niematerialnych Grupa wykazuje przede wszystkim wartość firmy, know how, nabyte koncesje, patenty, licencje oraz relacje inwestorskie.

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartość początkową wartości firmy ustala się zgodnie z polityką rachunkowości przedstawioną w Nocie 3.

Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne testowane są na utratę wartości metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Testy są oparte na założeniach dotyczących

kosztu kapitału, stóp dyskontowych i stóp wzrostu zakładanych dla przepływów pieniężnych po okresie prognoz. Wartości tych wskaźników są szacowane przez Zarząd na bazie najlepszej wiedzy na moment przeprowadzenia testu. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz

podlega corocznie testowi na utratę wartości na ostatni dzień roku.

Koszty prac badawczych są odpisywane w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli spełnione są kryteria ich kapitalizacji (w szczególności można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane).

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Składniki wartości niematerialnych podlegają amortyzacji metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika, wynoszący:

Typ	Okres
Patenty i licencje	3-15 lat
Koszty prac rozwojowych	6-15 lat
Oprogramowanie komputerowe	3-8 lat
Know how	Nie podlega amortyzacji
Wartość firmy	Nie podlega amortyzacji

Istotne szacunki

Test na utratę wartości dot. wartości firmy oraz know-how

Zgodnie z MSR 36 na dzień kończący okres sprawozdawczy dokonywane są coroczne testy na utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których została przypisana wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2018 przeprowadzono testy na utratę wartości:

- ośrodka wypracowującego środki pieniężne (OWŚP), do którego przypisano wartość firmy w kwocie 96 292 tys. zł powstała z przejęcia w 2011 roku zorganizowanej części przedsiębiorstwa stanowiącej obecnie podstawową działalność Jednostki Dominującej. Integralną częścią nabytej działalności było know-how w wartości 82 600 tys. zł, obejmujące wiedzę technologiczną i produkcyjną, które uznano za składnik wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Wyżej wymienione

składniki alokowano do jednostki generującej przepływy pieniężne obejmującej produkcję surfaktantów,

- ośrodka wypracowującego środki pieniężne (OWŚP), do którego przypisano wartość firmy w kwocie 19 651 tys. zł (w okresie porównywalnym 18 196 tys. zł - różnica wynika z wyceny wartości w USD na PLN) powstała w wyniku przejęcia w 2013 roku spółki zależnej PCC Chemax Inc. Wartość firmy powstała z rozliczenia zakupu przypisano do jednostki generującej przepływy pieniężne obejmującej produkcję Surfaktantów do zastosowań przemysłowych, która obecnie pokrywa się z działalnością w/w jednostki zależnej,

Oszacowanie wartości odzyskiwalnej zostało oparte na aktualnych na dzień bilansowy 5-letnich prognozach, w których założono stabilną sytuację gospodarczą zgodną z obecnymi prognozami rynkowymi oraz racjonalne działania Spółek w celu optymalizacji wyniku finansowego w perspektywie długoterminowej zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządów Spółek na dzień bilansowy. Szacunek przepływów pieniężnych obejmuje ustalenie przepływów z działalności operacyjnej uwzględniających zmianę stanu w kapitale obrotowym i nie uwzględniającym przepływów o charakterze inwestycyjnym oraz podatkowym. Przepływy po okresie prognozy oszacowano w oparciu o przepływy środków pieniężnych ostatniego okresu prognozy. Szacunek zdyskontowanych przepływów pieniężnych oparto na następujących założeniach:

- podstawa ustalenia wartości przypisanej do kluczowych założeń - wartość użytkowa,
- stopa dyskonta przed opodatkowaniem z uwzględnieniem waluty w jakiej ustalone były przepływy pieniężne. Dla przepływów w walucie krajowej stopa ta wynosi 7,7 % (w okresie porównywalnym 7,3 %), dla przepływów w USD stopa ta wynosi 8,1 % (w okresie porównywalnym 9,2 %),
- stopa wzrostu poza okresem prognoz - 0% (w okresie porównywalnym 0 %),

Wartość odzyskiwalna skalkulowana w oparciu o powyższe założenia dla przepływów pieniężnych w walucie krajowej wyniosła 770 083 tys. zł (w okresie porównywalnym 884 338 tys. zł), dla przepływów pieniężnych w USD wyniosła 51 034 tys. zł (w okresie porównywalnym 50 855 tys. zł).

Przeprowadzony test nie potwierdził zaistnienia utraty wartości.

W ocenie Zarządu rozsądnie uzasadnione zmiany w założeniach, na których oparto szacunek wartości odzyskiwalnej nie spowodowałyby sytuacji, w której wartość księgowa byłaby wyższa od wartości odzyskiwalnej.

Tabela ruchów wartości niematerialnych

	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty i licencje	Know how	Inne wartości niematerialne	Razem
1 stycznia 2018					
Wartość brutto	114 488	7 386	82 600	9 281	213 755
Umorzenie	0	(4 960)	0	(6 651)	(11 611)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(86)	(86)
Wartość księgowa netto	114 488	2 426	82 600	2 544	202 058
Zmiany w 2018 roku					
Zakup	0	0	0	1 553	1 553
Amortyzacja	0	(490)	0	(498)	(988)
Inne zmiany	0	0	0	(150)	(150)
Różnice kursowe z przeliczenia	1 455	14	0	58	1 527
31 grudnia 2018					
Wartość brutto	115 943	7 489	82 600	10 993	217 025
Umorzenie	0	(5 539)	0	(7 400)	(12 939)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(86)	(86)
Wartość księgowa netto	115 943	1 950	82 600	3 507	204 000

	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty i licencje	Know how	Inne wartości niematerialne	Razem
1 stycznia 2017					
Wartość brutto	118 136	7 397	82 600	9 531	217 664
Umorzenie	0	(4 484)	0	(7 226)	(11 710)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(86)	(86)
Wartość księgowa netto	118 136	2 914	82 600	2 219	205 868
Zmiany w 2017 roku					
Rozliczenie Inwestycji	0	158	0	(158)	0
Zakup	0	80	0	1 220	1 300
Amortyzacja	0	(682)	0	(492)	(1 174)
Różnice kursowe z przeliczenia	(3 648)	(44)	0	(245)	(3 937)
31 grudnia 2017					
Wartość brutto	114 488	7 386	82 600	9 281	213 755
Umorzenie	0	(4 960)	0	(6 651)	(11 611)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(86)	(86)
Wartość księgowa netto	114 488	2 426	82 600	2 544	202 058

NOTA 6 ZADŁUŻENIE Z TYT. WYEMITOWANYCH OBLIGACJI, KREDYTÓW ORAZ POZOSTAŁEGO ZADŁUŻENIA

- **Obligacje,**
- **kredyty i pozostałe zadłużenie**
- **Koszty finansowe**
- **Zabezpieczenie spłaty zobowiązań**
- **Środki pieniężne**

6.1 Obligacje, kredyty i pozostałe zadłużenie

Zasady rachunkowości

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji, kredytów i pozostałego zadłużenia są ujmowane początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty transakcyjne związane z uzyskaniem finansowania. Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wycenia się w zamortyzowanym koszcie przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Grupa wykorzystuje posiadane zadłużenia z tytułu kredytów jako instrument zabezpieczający przyszłe przepływy pieniężne z tytułu przychodów ze sprzedaży w zakresie ryzyka kursowego.

Rachunkowość zabezpieczeń

Celem stosowania rachunkowości zabezpieczeń jest ograniczenie zmienności wyniku netto Grupy, wynikającej z okresowych zmian wyceny transakcji zabezpieczających poszczególne ryzyka rynkowe, na które narażona jest Grupa. Instrumentami zabezpieczającymi są kredyty w walucie obcej.

Wyznaczane zabezpieczenia dotyczą przyszłych prognozowanych transakcji sprzedaży. Plany sprzedaży sporządzane są w oparciu o możliwości produkcyjne na dany

okres. Grupa ocenia prawdopodobieństwo wystąpienia tych transakcji jako bardzo wysokie.

Grupa może korzystać z naturalnych zabezpieczeń ryzyka walutowego poprzez zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń w stosunku do kredytów denominowanych w walutach obcych, wyznaczając je jako pozycje zabezpieczające przed ryzykiem kursu walutowego związanego z przyszłymi przychodami ze sprzedaży denominowanych w tych samych walutach.

Wynik transakcji, jako zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne, ujmowany jest w pozostałych całkowitych dochodach, w takiej części, w jakiej dany instrument stanowi skuteczne zabezpieczenie związanej z nim pozycji zabezpieczanej. Część nieskuteczną odnosi się do wyniku finansowego jako pozostałe przychody i koszty operacyjne. Instrumenty pochodne są ujmowane jako zabezpieczające do momentu, kiedy instrument wygaśnie, zostanie sprzedany, wypowiedziany, zrealizowany, bądź decyzją Grupy nie będzie już dłużej wykorzystywany jako zabezpieczenie.

Obligacje wyemitowane przez Grupę

Obligacje wyemitowane przez podmiot dominujący o wartości nominalnej 100 zł każda denominowane są w PLN, a okresy odsetkowe wynoszą 3 miesiące. Obligacje są emitowane jako niezabezpieczone. Jednostka dominująca ma prawo do wcześniejszego wykupu obligacji zgodnie z decyzją Zarządu jednostki emitującej po cenie ustalonej przez Zarząd. Obligacje wyemitowane przez Jednostkę dominującą na dzień 31 grudnia 2018 przedstawia poniższa tabela.

Głównym celem, na który są wykorzystywane środki pochodzące z emisji obligacji jest finansowanie ogólnych potrzeb korporacyjnych, których podstawowym celem jest osiągnięcie zysku.

70 mln zł

Wartość obligacji wyemitowanych w latach 2016–2017

Emitent	Data emisji	Wartość emisji (tys. zł)	Oprocentowanie w bieżącym okresie odsetkowym
PCC EXOL S.A.	24 czerwca 2016	20 000	5,50%
PCC EXOL S.A.	15 września 2016	25 000	5,50%
PCC EXOL S.A.	15 listopada 2017	25 000	5,50%

Obligacje	2018	2017
Część długoterminowa	69 407	69 159
Część krótkoterminowa	255	255
Razem zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 662	69 414

W trakcie 2018 roku Spółki Grupy Kapitałowej korzystały również z zewnętrznych źródeł finansowania w formie długoterminowych kredytów inwestycyjnych i długoterminowych kredytów w rachunku bieżącym. Dodatkowo Jednostka Dominująca była stroną umów faktoringu dla wybranych należności z tytułu dostaw i usług oraz umów faktoringu odwrotnego dla wybranych zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

Kredyty i pozostałe zadłużenie	2018	2017
Kredyty bankowe	83 829	99 632
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	284	177
Razem kredyty i pozostałe zadłużenie długoterminowe	84 113	99 809
Kredyty w rachunku bieżącym	321	0
Kredyty bankowe	16 744	17 753
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	105	50
Razem kredyty i pozostałe zadłużenie krótkoterminowe	17 170	17 803

Oprocentowanie kredytów oparte jest na zmiennej stopie procentowej WIBOR, LIBOR powiększonej o marżę.

	Waluta	2018		2017	
		Saldo w walucie (tys.)	Saldo w PLN (tys.)	Saldo w walucie (tys.)	Saldo w PLN (tys.)
Struktura walutowa zadłużenia					
Kredyty bankowe	PLN	0	96 398	0	113 813
Kredyty w rachunku bieżącym	PLN	0	28	0	0
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	PLN	0	178	0	227
Zadłużenie w walucie obcej					
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	USD	56	211	0	0
Kredyty bankowe	USD	1 110	4 175	1 026	3 572
Kredyty w rachunku bieżącym	USD	78	293	0	0
Razem kredyty i pozostałe zadłużenie			101 283		117 612

Umowy o kredyty bankowe (saldo na dzień 31 grudnia 2018: 100 894 tys. zł) zawierają kowenanty finansowe. Nie wystąpiły naruszenia kowenantów ani w okresie sprawozdawczym ani po dniu bilansowym, do dnia podpisania sprawozdania finansowego.

Ze zobowiązaniami z tytułu obligacji, kredytów i innego zadłużenia wiąże się ryzyko stopy procentowej, walutowe oraz ryzyko płynności. Dalsze informacje na temat zarządzania tymi ryzykami oraz informacje na temat wartości godziwej zobowiązań przedstawiono w Nocie 8.

Grupa posiada następujące limity w ramach podpisanych umów kredytowych, pożyczek, akredytyw i gwarancji (niepomniejszone o wykorzystanie na dzień bilansowy):

	2018	2017
Otwarte linie kredytowe niepomniejszone o wykorzystanie	56 519	55 963
Gwarancje	1 000	1 000

6.2 Koszty finansowe

Szczegóły dotyczące instrumentów pochodnych zaprezentowano w Nocie 8.1.

	2018	2017
Koszty z tytułu odsetek	(9 142)	(8 675)
- kredyty i pożyczki otrzymane	(5 030)	(5 847)
- obligacje wyemitowane	(4 105)	(2 823)
- leasing finansowy	(7)	(5)
Pozostałe	(1 883)	(1 195)
Opłaty administracyjne i emisyjne	(348)	(369)
Swapy odsetkowe - zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(1 373)	(379)
Koszty zabezpieczenia finansowego	(161)	(447)
Pozostałe koszty finansowe	(1)	
Razem koszty finansowe	(11 025)	(9 870)

6.3 Zabezpieczenie spłaty zobowiązań Grupy

Spółki Grupy Kapitałowej ustanowiły na rzecz swoich kredytodawców i pożyczkodawców zewnętrznych następujące rodzaje zabezpieczeń:

Nazwa zabezpieczenia	Charakterystyka zabezpieczenia	Wartość zobowiązania na dzień bilansowy	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie
Weksle własne in blanco	Zgodnie z wystawionymi deklaracjami wekslowymi wierzyciel, w przypadku niedotrzymania warunków umowy ma prawo wypełnić weksel na sumę odpowiadającą zadłużeniu, łącznie z odsetkami oraz kosztami postępowania sądowego. Płatność z tytułu weksla jest wymagalna w ciągu 7 dni od dnia zawiadomienia Spółki. Najistotniejszą pozycję zobowiązań zabezpieczonych weksłami stanowią umowy dofinansowania.		
Hipoteki na nieruchomościach	Część obowiązujących na dzień bilansowy umów o kredyty i pożyczki inwestycyjne jest zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach Grupy.	48 445	96 545

Zastaw rejestrowy na rzeczach ruchomych	Mienie ruchome oraz prawa wchodzące w skład Wydziału Produkcji Etoksylatów ETE-1, Wydziału Produkcji Siarczanowanych ETS i Wydziału Produkcji Etoksylatów ETE-2. Mienie ruchome oraz prawa stanowiące majątek spółki zależnej PCC Chemax Inc.	52 450	62 690
Zastaw finansowy	Prawo z rachunków bankowych prowadzonych w BOŚ S.A.	0	13 574

6.4 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się głównie ze środków pieniężnych na rachunkach bankowych oraz depozytów bankowych o terminie wymagalności do trzech miesięcy od dnia ich założenia. Środki pieniężne wycenia się w kwocie nominalnej powiększonej o odsetki.

Wolne środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych inwestowane są w formie lokat terminowych oraz overnight.

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

3%

ŚRODKI PIENIĘŻNE W STRUKTURZE AKTYWÓW

	2018	2017
Środki pieniężne w banku i w kasie	15 850	22 427
Lokaty krótkoterminowe	350	16 531
Razem	16 200	38 958

	2018 Saldo przeliczone na PLN	2017 Saldo przeliczone na PLN
PLN	16 086	36 405
USD	114	2 553
Struktura walutowa		
PLN	1 121	17 634
EUR	13 600	18 667
USD	1 478	2 657
GBP	1	0
Razem	16 200	38 958

NOTA 7 KAPITAŁ OBROTOWY

7.1 Zapasy

Zasady rachunkowości

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia nie wyższego od możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

W przypadku materiałów przeznaczonych do produkcji, odpisu do aktualnej ceny sprzedaży netto nie dokonuje się, jeżeli w odniesieniu do wyrobów gotowych, do wytworzenia których będą zużyte, nie stwierdzono utraty wartości.

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty wytworzenia oraz inne koszty poniesione w celu doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszty zakupu zapasów składają się z ceny zakupu, ceł importowych i pozostałych podatków (inne niż te możliwe do odzyskania w okresie późniejszym przez Grupę od urzędów skarbowych) oraz kosztów

transportu, załadunku, wyładunku oraz innych kosztów dających się bezpośrednio przyporządkować do pozyskania towarów i materiałów. Przy określaniu kosztów zakupu odejmuje się upusty, rabaty handlowe i inne podobne pozycje.

Koszt wytworzenia obejmuje bezpośrednie koszty wytworzenia (wartość zużytych materiałów bezpośrednich, robociznę bezpośrednią) oraz narzut pośrednich kosztów produkcji ustalonych przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych.

Wyceny rozchodów dokonuje się:

- w przypadku materiałów – wg ceny średnioważonej,
- w przypadku towarów – wg ceny średnioważonej,
- w przypadku wyrobów gotowych – wg średnioważonego rzeczywistego kosztu.

Istotne szacunki

Odpis z tytułu utraty wartości

Na dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika zapasów.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów tworzy się w związku z utratą ich wartości celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do odzyskania oraz uwzględnienia braku rotacji danego zapasu.

Odpisy na zapasy są tworzone zgodnie z szacunkami Zarządów Spółek Grupy dotyczącymi przyszłej możliwości wykorzystania ich składników w oparciu o przedziały wiekowania na podstawie poniższych kryteriów, które zostały opracowane przez Zarządy Spółek z uwzględnieniem historycznych tendencji w zakresie rotacji zapasów:

Okres braku rotacji	Wysokość odpisu
od 6 do 12 miesięcy	10%
od 1 roku do 2 lat	50%
dłużej niż 2 lata	100%

Odpisy aktualizujące wartość zapasów ustalone wg powyższych zasad mogą podlegać odmiennej ocenie w przypadku posiadania przez Zarządy wiarygodnych informacji, z których może wynikać, że doszło do dodatkowej utraty wartości lub utrata wartości nie nastąpiła.

Odpisy aktualizujące są ujmowane w wyniku finansowym, jako koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów. Odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów jest ujmowane jako korekta kosztu sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

	2018	2017
Materiały	21 672	15 567
Towary	4 038	1 425
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	12 816	12 361
Wyroby gotowe	32 564	22 366
Zapasy (brutto)	71 090	51 719
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	(2 951)	(2 678)
Zapasy (netto)	68 139	49 041

7.2 Należności od odbiorców

Zasady rachunkowości

Należności od odbiorców oraz pozostałe należności finansowe wycenia się na moment początkowego ujęcia według wartości godziwej, a na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. W przypadku należności krótkoterminowych wycena ta odpowiada kwocie należnej zapłaty pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Grupa klasyfikuje należności od odbiorców oraz pozostałe należności w ramach kategorii instrumentów finansowych jako aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu bazując na wybranym modelu zarządzania aktywami finansowymi (utrzymywanie w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych).

Grupa posiada należności z tytułu dostaw objęte umową faktoringu. Grupa nie zatrzymuje znaczących ryzyk i korzyści, lecz zatrzymała kontrolę nad tymi aktywami, dokonując przy tym ubezpieczenia znacznej większości należności od odbiorców (na dzień 31 grudnia 2018 roku 75 % należności Jednostki Dominującej było objętych ubezpieczeniem).

Istotne szacunki

Odpis aktualizujący wartość należności liczony jest na bazie modelu oczekiwanej straty kredytowej niezależnie od wystąpienia przestanków utraty wartości, zgodnie z MSSF 9.

3 stopniowa klasyfikacja aktywów finansowych	Charakterystyka
1 Stopień	Salda, dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu 12 miesięcy
2 Stopień	Salda, dla których nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu całego okresu kredytowania
3 Stopień	Salda ze stwierdzoną utratą wartości

Grupa uważa, że należności od odbiorców nie zawierają istotnego elementu finansowania, dlatego korzysta w tym przypadku z uproszczonego podejścia i wyceny odpisu na bazie oczekiwanych strat kredytowych za cały okres życia należności. Zgodnie z tym podejściem Grupa klasyfikuje należności od odbiorców do Stopnia 2, z wyjątkiem należności dla których stwierdzono utratę wartości – te należności zostały zaklasyfikowane do Stopnia 3

Odpis na należności od odbiorców powiązanych opiera się o wewnętrzną ocenę ryzyka i poziomy strat publikowane przez zewnętrzne agencje ratingowe. Dla należności od odbiorców pozostałych przeprowadzono analizę portfelową (za wyjątkiem należności, które zostały przeanalizowane

indywidualnie). Zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności. Poziom oczekiwanych strat został określony w oparciu o analizę danych historycznych za ostatnie 14 kwartałów. Zgodnie z MSSF 9 historyczne wskaźniki strat powinny zostać skorygowane w oparciu o oczekiwania dotyczące zdarzeń przyszłych. Grupa po analizie otoczenia mikro- i makroekonomicznego nie stwierdziła istotnych czynników, które mogłyby istotnie zmienić poziom strat w okresie życia należności w stosunku do poziomów start realizowanych w ciągu ostatnich 14 kwartałów.

	2018	2017
Należności od odbiorców ogółem	92 699	95 307
Należności rozliczane w ramach faktoringu	(18 350)	(19 188)
Należności od odbiorców (brutto)	74 349	76 119
Odpis aktualizujący wartość należności	(91)	(1 057)
Należności od odbiorców (netto), w tym	73 438	75 062
W walucie funkcjonalnej spółek Grupy		
PLN	63 187	64 866
USD	10 251	10 196
Struktura walutowa ogółem		
PLN	28 520	26 273
EUR	52 630	58 392
USD	11 549	10 642
	2018	2017
Należności, które utraciły wartość (brutto)	815	714
Odpis na należności, które utraciły wartość	(815)	(714)
Należności, które utraciły wartość (netto)	0	0
Należności, które nie utraciły wartości (brutto), w tym:	73 533	75 405
Należności nieprzeterminowane	65 644	69 857
Należności przeterminowane – wg okresu przeterminowania	7 889	5 548
Od 1 do 90 dni	6 062	4 720
Od 90 do 180 dni	1 231	470
Powyżej 180 dni	596	358
Odpis na należności, które nie utraciły wartości	(95)	(343)
Należności, które nie utraciły wartości (netto)	73 438	75 062
Razem należności	73 438	75 062

Z należnościami wiąże się ryzyko walutowe oraz kredytowe. Zarządzenia ryzykiem oraz informacje na temat wartości godziwej opisano w Nocie 8.

7.3 Aktywa z tytułu umów z klientami

Zasady rachunkowości

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnik aktywów z tytułu umowy będący prawem spółki do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które Grupa przekazała klientowi.

Jeśli Grupa spełniła zobowiązanie, dokonując przekazania dóbr lub usług klientowi, zanim klient zapłacił wynagrodzenie lub przed terminem jego wymagalności, Grupa ujmuje umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy, z wyłączeniem wszelkich kwot przedstawianych jako należności.

	Aktywa z tytułu umów z klientami
Stan na 31 grudnia 2017	0
Zwiększenie aktywów z tytułu umowy w wyniku spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, które nie zostało jeszcze zafakturowane	1 101
Stan na 31 grudnia 2018	1 101

W 2018 roku nie wystąpiły przesłanki wskazujące na konieczność utworzenia odpisów aktualizujących wartość aktywów z tytułu umów z klientami.

7.4 Pozostałe należności

Zasady rachunkowości

Pozostałe należności ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty.

	2018	2017
Bieżący podatek dochodowy	245	123
Należności budżetowe poza bieżącym podatkiem dochodowym	4 255	1 504
Pozostałe należności	4 500	1 627

7.5 Zobowiązania wobec dostawców

Zasady rachunkowości

Zobowiązania wobec dostawców wycenia się na moment początkowego ujęcia w wartości godziwej a na każdy dzień

bilansowy wycenia się w zamortyzowanym koszcie przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

	2018	2017
Zobowiązania wobec dostawców, w tym	94 762	83 321
W walucie funkcjonalnej spółek Grupy		
PLN	90 514	78 966
USD	4 248	4 355
Struktura walutowa		
PLN	44 712	36 696
EUR	42 186	41 864
USD	7 864	4 761

Ze zobowiązaniami wobec dostawców wiąże się ryzyko walutowe oraz ryzyko płynności. Zarządzenia ryzykiem oraz informacje na temat wartości godziwej przedstawiono w Nocie 8.

7.6 Zobowiązania z tytułu umów z klientami

Zasady rachunkowości

Spółka ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązanie z tytułu umowy będące obowiązkiem jednostki do przekazania na rzecz klienta dóbr lub usług, w zamian za które Spółka otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta. Jeżeli klient dokonał

płatności wynagrodzenia lub Spółka ma prawo do kwoty wynagrodzenia, które jest bezwarunkowe (tj. należność), zanim dobra lub usługi zostały przekazane klientowi, Spółka przedstawia umowę jako zobowiązanie z tytułu umowy w chwili dokonania płatności lub gdy płatność staje się należna (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej).

	Rezerwa na rabaty od sprzedaży	Zaliczki otrzymane na dostawy	Razem
Stan na 31 grudnia 2017	0	0	0
Reklasyfikacja rabatów od sprzedaży (MSSF 15) - na 31.12.2017 prezentowane w pozycji rezerw	174	-	174
Reklasyfikacja otrzymanych zaliczek (MSSF 15) - na 31.12.2017 prezentowane w pozycji pozostałych zobowiązań	-	134	134
Stan na 1 stycznia 2018	174	134	308
Utworzenie w ciężar wyniku finansowego	469	-	469
Kwota przychodu rozpoznanego w okresie sprawozdawczym, który był uwzględniony w kwocie reklasyfikacji		(134)	(134)
Wykorzystanie	(174)		(174)
Zwiększenie z tytułu przedpłat od klientów, z wyłączeniem kwot rozpoznanych jako przychody w okresie sprawozdawczym	-	378	378
Stan na 31 grudnia 2018	469	378	847
Krótkoterminowe	469	378	847

7.7 Pozostałe zobowiązania

Zasady rachunkowości

W tej pozycji wykazywane są zarówno zobowiązania finansowe (w tym w szczególności zobowiązania inwestycyjne) jak i niefinansowe (w tym w szczególności zobowiązania podatkowe, inne zobowiązania budżetowe, zaliczki na poczet dostaw których rozliczenie nastąpi poprzez dostawę) oraz pozostałe.

Pozostałe zobowiązania finansowe wycenia się na moment początkowego ujęcia w wartości godziwej a na każdy dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Pozostałe zobowiązania niefinansowe wycenia się w kwocie wymagalnej zapłaty.

	2018	2017
Bieżący podatek dochodowy	2 060	0
Pozostałe zobowiązania budżetowe	1 728	3 024
Ubezpieczenia majątkowe	407	563
Zobowiązania inwestycyjne	7 892	3 606
Zaliczki otrzymane na dostawy	0	134
Instrumenty pochodne z tytułu zabezpieczenia stopy procentowej	323	0
Pozostałe zobowiązania	79	246
Pozostałe zobowiązania, w tym	12 489	7 573
- krótkoterminowe	12 019	7 573
- długoterminowe	470	0

Ze zobowiązaniami finansowymi wiąże się ryzyko walutowe oraz ryzyko płynności. Zarządzenia ryzykiem oraz informacje na temat wartości godziwej przedstawiono w Nocie 8.

NOTA 8 ZARZĄDZANIE RYZYKIEM RYNKOWYM, KREDYTOWYM, PŁYNNOCIĄ I KAPITAŁEM

8.1 Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Klasyfikacja aktywów i zobowiązań Grupy do kategorii wg MSSF 9

2018	Poziom hierarchii wartości godziwej	Wartość bilansowa	Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSSF 9			Wartość godziwa
			Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania wyceniane w zamortyzowanym koszcie	
AKTYWA						
Pozostałe aktywa						
Pozostałe aktywa (instrument pochodny)	2	17	0	17	0	17
Należności od odbiorców	*	73 438	73 438	0	0	73 438
Pozostałe należności	*	80	80	0	0	80
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*	16 200	16 200	0	0	16 200
Razem		89 735	89 718	17	0	89 735
PASywa						
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	1	69 662	0	0	69 662	70 422
Kredyty i pozostałe zadłużenie	*	101 283	0	0	101 283	101 283
Zobowiązania wobec dostawców	*	94 762	0	0	94 762	94 762
Pozostałe zobowiązania (instrument pochodny)	2	323	0	323	0	323
Pozostałe zobowiązania	*	8 300	0	0	8 300	8 300
Razem		274 330	0	323	274 007	275 090

Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSR 39

	2017	Poziom hierarchii wartości godziwej	Wartość bilansowa	Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSR 39		Wartość godziwa
				Pożyczki i należności	Zobowiązania wyceniane w zamortyzowanym koszcie	
AKTYWA						
Pozostałe aktywa						
Pozostałe aktywa (instrument pochodny)		2	734	734	0	734
Należności od odbiorców		*	75 062	75 062	0	75 062
Pozostałe aktywa		*	66	66	0	66
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		*	38 958	38 958	0	38 958
Razem			114 820	114 820	0	114 820
PASYWA						
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji		1	69 414	0	69 414	69 928
Kredyty i pozostałe zadłużenie		*	117 612	0	117 612	117 612
Zobowiązania wobec dostawców		*	83 321	0	83 321	83 321
Pozostałe zobowiązania		*	4 169	0	4 169	4 169
Razem			274 516	0	274 516	275 030

* Przyjmuje się, że wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej, dlatego Grupa nie zastosowała żadnych technik do wyceny tych pozycji.

Pozostałe kategorie instrumentów finansowych nie wystąpiły w Spółce w okresie bieżącym ani w okresie porównywalnym.

Objaśnienie poziomu hierarchii wartości godziwej

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe, które wyceniane są w wartości godziwej, hierarchicznie, zgodnie z trzema głównymi poziomami wyceny według wartości godziwej odzwierciedlającymi podstawę przyjętą do wyceny każdego z instrumentów.

Hierarchia wartości godziwej kształtuje się następująco:

POZIOM 1

Ceny notowań rynkowych z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań (np. notowane akcje i obligacje).

POZIOM 2

Ceny z aktywnych rynków, lecz inne niż ceny notowań rynkowych – ustalone bezpośrednio (poprzez porównanie z faktycznymi transakcjami) lub pośrednio (poprzez techniki wyceny bazujące na faktycznych transakcjach)

POZIOM 3

Ceny niepochodzące z aktywnych rynków.

Grupa posiada instrumenty finansowe wyceniane w sprawozdaniu finansowym do wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku. Instrumenty pochodne wykorzystywane przez Grupę zostały zakwalifikowane do poziomu 2 wartości godziwej.

8.2 Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

Cele i zasady zarządzania ryzykiem

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ

N S W

Poziom ryzyka

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Grupa posiada zobowiązania z tytułu kredytów bankowych, dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej, w związku z czym narażona jest na wzrost kosztów finansowania w przypadku wzrostu stóp procentowych. Posiadane przez Grupę zobowiązania oparte o stałą stopę procentową wyceniane są w zamortyzowanym koszcie. Z uwagi na zmiany stóp procentowych zobowiązania te są narażone na zmiany wartości godziwej z tytułu zmiany stóp procentowych. Informacje o aktywach i zobowiązaniach narażonych na ryzyko stopy procentowej zostały przedstawione w dalszej części tego rozdziału.	Grupa posiadała w okresie sprawozdawczym zarówno aktywa jak i zobowiązania oprocentowane według stopy zmiennej (co równoważyło ryzyko). W minionych okresach zaobserwowano nieznaczne wahania stóp procentowych, nie przewiduje się gwałtownych zmian stóp procentowych w kolejnych okresach sprawozdawczych.	Ze względu na konieczność zabezpieczenia stóp procentowych związanych z zaciągniętymi kredytami oprocentowanymi zmienną stopą procentową, Grupa zdecydowała się zastosować strategię zabezpieczającą w postaci dwóch Swapów procentowych IRS na łączną kwotę 62 395 tys. zł, rozliczanych rocznie do 01.12.2025 roku oraz jednego Swapa procentowego na kwotę 31 795 rozliczanego rocznie do 01.07.2024 roku. Na dzień 31.12.2018 kwota zabezpieczona wynosi odpowiednio 45 868 tys. zł i 22 564 tys. zł. Wpływ instrumentu pochodnego na pozycje sprawozdania z wyniku finansowego przedstawiono w nocie 6.2. Niezależnie od obowiązującej sytuacji Grupa monitoruje stopień narażenia na ryzyko stopy procentowej oraz prognozy stóp procentowych i nie wyklucza podjęcia działań zabezpieczających w przyszłości.

W prezentowanych okresach nie odnotowano wpływu rachunkowości zabezpieczeń na pozycje sprawozdania z wyniku finansowego oraz na sprawozdanie z całkowitych dochodów.

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej.

	2018			2017		
	Razem wartość bilansowa	Oprocentowanie stałe	Oprocentowanie zmienne	Razem wartość bilansowa	Oprocentowanie stałe	Oprocentowanie zmienne
Aktywa						
Należności od odbiorców	73 438	73 438	0	75 062	75 062	0
Pozostałe aktywa	97	80	17	800	66	734
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16 200	41	16 160	38 958	40	38 918
Razem	89 735	73 559	16 177	114 820	75 168	39 652
	2018			2017		
	Razem wartość bilansowa	Oprocentowanie stałe	Oprocentowanie zmienne	Razem wartość bilansowa	Oprocentowanie stałe	Oprocentowanie zmienne
Zobowiązania						
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 662	69 662	0	69 414	69 414	0
Kredyty i pozostałe zadłużenie	101 283	68 433	32 850	117 612	80 329	37 283
Zobowiązania wobec dostawców	94 762	94 762	0	83 321	83 321	0
Pozostałe zobowiązania	8 623	8 300	323	4 169	4 169	0
Razem	274 330	241 157	33 173	274 516	237 233	37 283

8.3 Zarządzanie ryzykiem płynności

RYZIKO PŁYNNOCI

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Grupa definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Ryzyko wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia.	W ocenie Zarządu, znaczna wartość środków pieniężnych na dzień bilansowy, dostępne linie kredytowe oraz dobra kondycja finansowa Grupy powodują, że ryzyko utraty płynności należy ocenić jako średnie.	Dział finansowy Grupy monitoruje kroczące prognozy wymogów dotyczących płynności właściwych dla Grupy w celu zagwarantowania, że posiada ona wystarczające środki pieniężne dla zaspokojenia potrzeb operacyjnych przy jednoczesnym utrzymaniu wystarczającej rezerwy.

Poniższa tabela zawiera niezdyktowane przepływy pieniężne wynikające ze zobowiązań finansowych Grupy według umownych terminów płatności:

2018	Niezdyskontowane umowne kwoty według terminów wymagalności od końca okresu sprawozdawczego				Razem	Wartość bilansowa
	do 1 roku	1-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat		
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	3 850	49 260	25 509	0	78 619	69 662
Kredyty i pozostałe zadłużenie	22 068	39 177	35 287	17 784	114 316	101 283
Zobowiązania wobec dostawców	94 762	0	0	0	94 762	94 762
Pozostałe zobowiązania	8 153	470	0	0	8 623	8 623
Razem	128 833	88 907	60 796	17 784	296 320	274 330

2017	Niezdyskontowane umowne kwoty według terminów wymagalności od końca okresu sprawozdawczego				Razem	Wartość bilansowa
	do 1 roku	1-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat		
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	3 850	51 735	26 884	0	82 469	69 414
Kredyty i pozostałe zadłużenie	22 228	39 782	37 268	36 731	136 009	117 612
Zobowiązania wobec dostawców	83 321	0	0	0	83 321	83 321
Pozostałe zobowiązania	7 573	0	0	0	7 573	7 573
Razem	116 972	91 517	64 152	36 731	309 372	277 920

8.4 Zarządzanie ryzykiem walutowym

RYZYO WALUTOWE

N Ś W

Poziom ryzyka

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Znaczna część sprzedaży Grupy jest związana ze sprzedażą eksportową. Duża część przychodów krajowych jest także realizowana w walutach obcych, dodatkowo Grupa dokonuje zakupów materiałów do produkcji na rynkach zagranicznych. Ponadto Grupa posiada depozyty i lokaty w walucie obcej. Ryzyko walutowe wiąże się głównie ze zmianami poziomu kursu EUR i USD. Ekspozycja na ryzyko związane z innymi, niż wymienione, walutami nie jest istotna.	Wszelkie niekorzystne zmiany kursów walut obcych, w których Grupa dokonuje rozliczeń lub płatności mogą niekorzystnie wpłynąć na działalność, sytuację finansową lub wyniki działalności Grupy. Deprecjacja złotówki zwiększa całkowitą wartość osiągniętych przez Grupę przychodów oraz rentowność działalności operacyjnej. Na datę bilansową Grupa nie była stroną żadnych czynnych transakcji opcyjnych.	Spółka ogranicza wpływ ryzyka walutowego, dokonuje zarówno zakupów materiałów w walutach obcych jak i sprzedaży na rynkach zagranicznych, dokonując naturalnego hedgingu. Jednocześnie Spółka zaciągnęła pożyczkę walutową w walucie EUR jako zabezpieczenie przyszłych przychodów w tej walucie. Pożyczka została spłacona w 2016 roku. Spółka szacuje, że efektywna wartość zabezpieczenia ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w innych dochodach całkowitych na dzień 31 grudnia 2018 roku w wysokości 1 079 tys. zł, wynikająca z różnic kursowych od instrumentu zabezpieczającego, będzie rozpoznawana w wyniku finansowym, w perspektywie najbliższych kilku lat (po 31.12.2020 roku).

8.5 Zarządzanie ryzykiem cen surowców

RYZIKO CEN SUROWCÓW

Poziom ryzyka

N Ś W

Opis ryzyka

Ze względu na specyfikę branży chemicznej, w przypadku większości surowców istnieje ograniczona liczba dostawców. Grupa jest częściowo uzależniona od PKN Orlen SA, która zaopatruje ją w tlenek etylenu. Istnieje ryzyko, iż w przypadku m.in. wystąpienia awarii bądź nieplanowanych przestoju na instalacjach dostawców Grupy, będzie ona musiała częściej realizować dostawy surowców z alternatywnych źródeł, bądź całkowicie ograniczyć produkcję.

Ocena Zarządu

W ocenie Zarządu, Grupa, dla większości dostawców nie jest kluczowym ani strategicznym odbiorcą. W związku z tym nie można wykluczyć ryzyka pojawienia się nieprzewidzianych trudności we współpracy z takimi dostawcami, które mogą skutkować przerwaniem płynności produkcji. Grupa nie może zapewnić, iż w przyszłości ceny wykorzystywanych przez Grupę surowców nie wzrosną do poziomów, które spowodują wzrost cen produktów Grupy a przez to ograniczenie ich sprzedaży. Grupa nie jest w stanie wykluczyć sytuacji, w której będzie pozyskiwała surowce po cenach wyższych niż konkurenci. Grupa nie może również zapewnić, że w każdej sytuacji będzie w stanie przetrwać wzrost cen surowców na odbiorców swoich produktów.

Zarządzanie ryzykiem

W celu ograniczenia wpływu zmian cen surowców na wyniki, Grupa prowadzi działania zmierzające do dywersyfikacji źródeł dostaw strategicznych surowców.

8.6 Zarządzanie ryzykiem kredytowym

RYZYO KREDYTOWE

N Ś W

Poziom ryzyka

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako możliwość niewywiązania się dłużników Grupy ze zobowiązań. Ryzyko kredytowe Grupy związane jest przede wszystkim z wiarygodnością kredytową klientów, z którymi zawiera się transakcje fizycznej sprzedaży produktów.	Zdaniem Zarządu Jednostki Dominującej nie występuje znacząca koncentracja ryzyka kredytowego, gdyż Grupa posiada wielu odbiorców. Udział 5 największych sald należności od odbiorców w ogóle należności od odbiorców na dzień bilansowy wyniósł 63 % (na dzień 31 grudnia 2017 wyniósł 62%). Ryzyko kredytowe związane z depozytami bankowymi, instrumentami pochodnymi i innymi inwestycjami uznaje się za nieistotne, ponieważ Grupa zawarła transakcje z instytucjami o ugruntowanej pozycji finansowej. W okresie sprawozdawczym nie przekroczono limitów kredytowych i kierownictwo nie przewiduje żadnych strat z tytułu niewywiązania się kontrahentów ze zobowiązań.	Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe wynosi 73 439 tys. zł na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 (76.119 tys. zł na 31 grudnia 2017) i zostało oszacowane jako wartość bilansowa należności od odbiorców. Zarządzanie ryzykiem kredytowym polega na przeanalizowanie ryzyka kredytowego nowego klienta zanim zaoferowane mu zostaną standardowe warunki płatności i dostawy. Na dzień 31 grudnia 2018 roku 75 % należności od odbiorców Jednostki Dominującej jest objętych ubezpieczeniem limitu kupieckiego (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 81 %)

WPŁYW ZMIAN RYZYKA RYNKOWEGO

Potencjalnie możliwe zmiany w zakresie ryzyka rynkowego Grupa oszacowała następująco:

- 1% zmiana w zakresie stopy procentowej PLN, USD, EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 10% zmiana kursu walutowego PLN/USD, PLN/EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 10% zmiana w zakresie ryzyka cenowego (związanego z cenami produktów i surowców).

Poniżej przedstawione wartości ustalone zostały na bazie danych bilansowych. Analiza wrażliwości przeprowadzona przez Grupę nie uwzględnia wpływu opodatkowania:

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	wartość pozycji w tys. PLN	Ryzyko stopy procentowej		Ryzyko walutowe		Inne ryzyko cenowe*	
		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik	
		+ 100 pb w PLN/USD/EUR	- 100 pb w PLN/USD/EUR	10%	-10%	10%	-10%
2018							
AKTYWA	89 735	162	(162)	7 926	(7 926)	0	0
Należności od odbiorców	73 438	0	0	6 418	(6 418)	0	0
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	97	0	0	0	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16 200	162	(162)	1 508	(1 508)	0	0
ZOBOWIĄZANIA	274 330	(329)	329	(5 658)	5 658	0	0
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 662	0	0	0	0	0	0
Kredyty i pozostałe zadłużenie	101 283	(329)	329	(468)	468	0	0
Zobowiązania wobec dostawców	94 762	0	0	(5 005)	5 005	0	0
Pozostałe zobowiązania	8 623	0	0	(185)	185	0	0

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	wartość pozycji w tys. PLN	Ryzyko stopy procentowej		Ryzyko walutowe		Inne ryzyko cenowe*	
		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik	
		+ 100 pb w PLN/USD/EUR	- 100 pb w PLN/USD/EUR	10%	-10%	10%	-10%
2017							
AKTYWA	114 820	389	(389)	9 035	(9 035)	0	0
Należności od odbiorców	75 062	0	0	6 903	(6 903)	0	0
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	800	0	0	0	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	38 958	389	(389)	2 132	(2 132)	0	0
ZOBOWIĄZANIA	274 516	(373)	373	(5 118)	5 118	0	0
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 414	0	0	0	0	0	0
Kredyty i pozostałe zadłużenie	117 612	(373)	373	(357)	357	0	0
Zobowiązania wobec dostawców	83 321	0	0	(4 662)	4 662	0	0
Pozostałe zobowiązania	4 169	0	0	(99)	99	0	0

Poziom koncentracji okresowo wolnych środków pieniężnych z uwzględnieniem oceny kredytowej instytucji finansowych dokonanej przez wyspecjalizowane Agencje ratingowe (Fitch i Moody's).

	2018	2017
Wysoki	1%	1%
Średniowysoki	0%	0%
Średni	98%	92%
Nieokreślony	1%	7%
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	100%	100%

**Poziom Najwyższy* - rating od AAA do AA-

Poziom Wysoki - rating od A+ do A-

Poziom Średniowysoki - BBB+ do BBB-

Poziom Średni - BB+ do BB-

Na dzień 31 grudnia 2018 roku maksymalny udział jednego banku w odniesieniu do wysokości środków ulokowanych przez Grupę wyniósł 97 % (według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku 92 %).

OCENA KONCENTRACJI RYZYKA KREDYTOWEGO W GRUPIE

Koncentracja odbiorców Na dzień 31 grudnia 2018 r. saldo należności od 5 największych odbiorców stanowi 63%
oraz koncentracja salda należności od odbiorców (2017 r: 62%) natomiast saldo zobowiązań od 5
geograficzna koncentracja największych dostawców stanowi 59% salda zobowiązań wobec dostawców (2017 r:
63%). Ocenia się, że ze względu na dostępne dane historyczne oraz wieloletnie doświadczenie we współpracy z klientami, jak również stosowane zabezpieczenia występuje niski stopień ryzyka kredytowego.

NOTA 9 KAPITAŁY

Zasady rachunkowości

Kapitał akcyjny ujmowany jest w wysokości wykazywanej w statucie oraz Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym dla Jednostki Dominującej.

Na pozostałe całkowite dochody składają się różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostki zagranicznej oraz zyski i straty aktuarialne z wyceny

świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia po pomniejszeniu o efekt podatku odroczonego oraz wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających.

Zyski zatrzymane stanowią sumę zysku roku bieżącego oraz zakumulowanych zysków z lat poprzednich, które nie zostały wypłacone w formie dywidendy, ale zostały przekazane na powiększenie kapitału zapasowego lub są niepodzielone oraz wycenę programu motywacyjnego dla części programu rozliczanego w instrumentach kapitałowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na moment podpisania niniejszego Sprawozdania finansowego struktura akcjonariatu Jednostki Dominującej była następująca:

Akcjonariusz	Siedziba	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji	Wartość akcji	% posiadanego kapitału	% posiadanych praw głosu
PCC SE	Duisburg (Niemcy)	148 033 766	1	148 033 766	85,83	91,75
Inwestorzy giełdowi	GPW w Warszawie	24 450 608	1	24 450 608	14,18	8,25
		172 484 374		172 484 374		

Kapitał akcyjny składa się z 124 066 000 sztuk akcji uprzywilejowanych co do głosu na WZA (2 głosy na akcje) – akcje serii A, B, C1, oraz z 48 418 374 sztuk akcji zwykłych bez uprzywilejowania – akcje serii C2, D oraz E. Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

Dywidenda

W dniu 20 kwietnia 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku za 2017 rok. Zgodnie z uchwałą, zysk netto za rok obrotowy 2017 w kwocie 18 104 tys. zł został przeznaczony na:

- wypłatę dywidendy w kwocie 15 524 tys. zł (0,09 zł na jedną akcję),
- podwyższenie kapitału zapasowego w kwocie 2 580 tys. zł. Dywidendę wypłacono w dniu 10 maja 2018 roku.

Do dnia zatwierdzenia sprawozdania do publikacji Zarząd Spółki nie podjął uchwały w sprawie propozycji podziału zysku za rok 2018.

Zyski zatrzymane

	2018	2017
Przekazane na kapitał zapasowy	12 967	10 387
Przekazane na kapitał rezerwowy na realizację inwestycji	6 000	6 000
Wynik finansowy netto bieżącego okresu	19 487	18 218
Nadwyżka z emisji akcji	29 687	29 687
Program motywacyjny	1 238	581
Pozostałe zyski zatrzymane	(417)	(513)
Razem zyski zatrzymane	68 962	64 360

Pozostałe całkowite dochody

	2018	2017
Wpływ wyceny instrumentów zabezpieczających	1 079	1 079
Zyski i straty aktuarialne	(169)	(148)
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek zagranicznych	9 059	5 427
Razem pozostałe całkowite dochody	9 969	6 358

Zarządzanie kapitałem

Głównym założeniem polityki Grupy PCC EXOL w zakresie zarządzania kapitałami jest zapewnienie silnej bazy kapitałowej, umożliwiającej poszczególnym spółkom jak i całej Grupie Kapitałowej stabilny rozwój przy zapewnieniu dbałości o interesy beneficjentów wewnętrznych i zewnętrznych.

Grupa systematycznie monitoruje wskaźniki rentowności kapitału oraz wskaźniki relacji kapitału własnego do zobowiązań. Celem Grupy jest osiągnięcie wskaźnika rentowności kapitału na poziomie satysfakcjonującym akcjonariuszy. W trakcie roku obrotowego nie było zmian w polityce Grupy dotyczącej zarządzania kapitałami.

W latach prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu wskaźniki rentowności kapitału i relacji kapitału własnego do zobowiązań kształtowały się odpowiednio na następujących poziomach:

Nazwa wskaźnika	2018	2017
Rentowności kapitałów własnych*	7,8%	7,5%
Relacja kapitału własnego do zobowiązań**	82,3%	79,9%

* - zysk netto Grupy do wartości kapitałów własnych Grupy na dzień bilansowy

** - stosunek wartości kapitałów własnych Grupy do wartości zobowiązań na dzień bilansów

NOTA 10 REZERWY

Zasady rachunkowości

Rezerwy

W pozycji rezerw Grupa wykazuje przede wszystkim rezerwy na rabaty od sprzedaży.

Grupa sprzedając wyroby gotowe i towary, przede wszystkim w obszarze chemicznym, udziela bonusów w oparciu o obrót poszczególnych odbiorców. Realizacja bonusu następuje, w zależności od ustaleń umownych, jako kompensata bądź

rozliczenie pieniężne. Dla nierozliczonych na dzień bilansowy bonusów Grupa zawiązuje rezerwę na rabaty od sprzedaży w oparciu o ustalenia umowne i zrealizowany obrót w danym roku. Utworzona rezerwa pomniejsza przychody ze sprzedaży.

Dodatkowo Grupa tworzy rezerwy na prowizje od sprzedaży, które ujmowane są w kosztach sprzedaży.

Ruchy na rezerwach w poszczególnych okresach wykazują poniższe tabele:

	Rezerwa na prowizje i rabaty od sprzedaży	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 31 grudnia 2017	282	13	295
Reklasyfikacja rabatów od sprzedaży do zobowiązań z tytułu umów (MSSF 15)	(174)	0	(174)
Stan na 1 stycznia 2018	108	13	121
Utworzenie w ciężar wyniku finansowego	133	7	140
Wykorzystanie	(108)	(13)	(121)
Stan na 31 grudnia 2018	133	7	140
Krótkoterminowe	133	7	140
Długoterminowe	0	0	0

	Rezerwa na prowizje i rabaty od sprzedaży	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 1 stycznia 2017	522	0	522
Utworzenie w ciężar wyniku finansowego	282	13	295
Wykorzystanie	(522)	0	(522)
Restrukturyzacja grupy	0	0	0
Stan na 31 grudnia 2017	282	13	295
Krótkoterminowe	282	13	295
Długoterminowe	0	0	0

NOTA 11 POZOSTAŁE NOTY

11.1 Pozostałe aktywa długoterminowe

Zasady rachunkowości

W ramach pozostałych aktywów długoterminowych Grupa wykazuje przede wszystkim inwestycje w spółkach zależnych (niekonsolidowane ze względu na nieistotność i ujmowane według kosztu) oraz inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności, inwestycje w jednostce stowarzyszonej są ujmowane według

ceny nabycia powiększonej lub pomniejszonej o późniejsze zmiany udziału Jednostki Dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Udział w wyniku finansowym jednostki stowarzyszonej ujmuje się w wyniku finansowym Grupy. W przypadku zmiany ujętej bezpośrednio w kapitale własnym jednostki stowarzyszonej, zmiana wartości inwestycji w jednostki stowarzyszone wynikająca ze zmiany udziałów w aktywach netto tej jednostki drugostronnie ujmowana jest w wyniku finansowym w pozycji udział w zyskach lub stratach jednostek stowarzyszonych.

	2018	2017
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	3 271	2 268
Inwestycje w jednostkach zależnych (niekonsolidowanych ze względu na nieistotność)	171	171
Pozostałe aktywa długoterminowe	3 442	2 439

W dniu 17 marca 2016 roku została podjęta decyzja w sprawie likwidacji spółki zależnej PCC EXOL PHILIPPINES INC. z siedzibą w Batangas, Filipiny oraz zaprzestania jej działalności z końcem marca 2016 roku (spółka od dnia rejestracji do dnia powzięcia tej decyzji nie prowadziła działalności produkcyjnej). Do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2018 nie nastąpiła likwidacja Spółki.

1 stycznia 2018	Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych, wycenianych metodą praw własności	Akcje i udziały w jednostkach zależnych i pozostałych
Wartość według ceny nabycia	2 268	240
Odpisy aktualizujące	0	(69)
Wartość księgowa netto na 1 stycznia 2018	2 268	171
Zmiany w roku 2018	1 003	0
- nabycie akcji, udziałów	3 000	0
- udział w zysku/stracie netto jednostek wycenianych metodą praw własności	(1 961)	0
- różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	(36)	0
31 grudnia 2018		
Wartość według ceny nabycia	3 271	240
Odpisy aktualizujące	0	(69)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2018	3 271	171

	Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych, wycenianych metodą praw własności	Akcje i udziały w jednostkach zależnych i pozostałych
Wartość według ceny nabycia	0	243
Odpisy aktualizujące	0	(69)
Wartość księgowa netto na 1 stycznia 2017	0	174
Zmiany w roku 2017	2 268	(3)
- nabycie akcji, udziałów	2 500	0
- udział w zysku/stracie netto jednostek wycenianych metodą praw własności	(234)	0
- przekwalifikowanie	2	(3)
31 grudnia 2017		
Wartość według ceny nabycia	2 268	240
Odpisy aktualizujące	0	(69)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2017	2 268	171

W 2018 roku Jednostka Dominująca objęła 50% udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Elpis Sp. z o.o. Wartość transakcji 3,0 mln zł.

Podstawowe dane finansowe spółek wycenianych metodą praw własności:

Udział w aktywach netto jednostki stowarzyszonej:

	Elpis Sp. z o.o. 2018	PCC Oxyalkylates Malaysia Sdn Bhd 2018
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	8 896	8 412
Aktywa trwałe (długoterminowe)	8 202	2 542
Zobowiązania krótkoterminowe	6 372	6 935
Zobowiązania długoterminowe	1	0
Aktywa netto	10 725	4 019
Udział w aktywach netto	5 363	2 010

Udział w wyniku finansowym jednostki stowarzyszonej:

	2018	2018
Przychody ze sprzedaży	6 477	0
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(6 052)	0
Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	(150)	(4 076)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	5	12
Koszty finansowe	(59)	0
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	221	(4 065)
Podatek dochodowy	(33)	0
Zysk/(strata) netto	188	(4 065)
Udział Grupy w zysku/(stracie) netto	94	(2 032)
Udział Grupy w zysku/(stracie) netto za rok poprzedni	0	(23)

11.2 Pozostałe aktywa krótkoterminowe

Zasady rachunkowości

W ramach pozostałych aktywów krótkoterminowych Grupa wykazuje przede wszystkim rozliczenia międzyokresowe czynne oraz zaliczki na aktywa niefinansowe.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ

do spółki korzyści ekonomicznych. Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów następują stosownie do upływu czasu.

Zaliczki na środki trwałe, wartości niematerialne i zapasy

Zaliczki, których rozliczenie nastąpi poprzez fizyczną dostawę aktywów niefinansowych, wykazuje się w wysokości kwoty zapłaconej.

	2018	2017
Pożyczki wykazane po koszcie zamortyzowanym	0	0
Rozliczenia międzyokresowe czynne	1 374	1 066
Zaliczki na środki trwałe	1 769	0
Zaliczki na zapasy	1	11
Pozostałe należności finansowe	80	66
Pozostałe należności niefinansowe	6	4
Instrumenty pochodne z tytułu zabezpieczenia stopy procentowej	17	734
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	3 247	1 881

Szczegóły dotyczące instrumentów pochodnych zaprezentowano w Nocie 8.1.

11.3 Zobowiązania z tyt. świadczeń pracowniczych

Zasady rachunkowości

Zobowiązania z tyt. świadczeń pracowniczych

W ramach zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych wykazywane są: zobowiązania z tytułu określonych świadczeń po okresie zatrudnienia (odprawy emerytalne), świadczenia z tyt. premii, programu motywacyjnego, niewykorzystanych urlopów oraz niewypłacone, należne pracownikom wynagrodzenia.

Spółki Grupy wypłacają świadczenia z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych. Wysokość zobowiązań z tytułu tych świadczeń szacowana jest na koniec okresu sprawozdawczego dla spółek Grupy przez niezależnego aktuarusza metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych. Wartość bieżącą zobowiązania z tytułu określonych świadczeń ustala się poprzez zdyskontowanie szacowanych przyszłych wypływów pieniężnych przy zastosowaniu stóp procentowych obligacji skarbowych wyrażonych w walucie przyszłej wypłaty świadczeń, o terminach zapadalności zbliżonych do terminów regulowania odnośnych zobowiązań. Zyski i straty aktuarialne z wyceny programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia ujmuje się w innych całkowitych dochodach w okresie, w którym powstały. Pozostałe koszty ujmuje się w wyniku finansowym.

Ponadto, Grupa tworzy fundusz socjalny i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej spółek Grupy, pożyczek udzielonych ich pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Dla celów sporządzenia jednostkowego sprawozdań finansowych jednostek konsolidowanych dokonano kompensacji aktywów Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy.

Płatność w formie akcji

Jednostka Dominująca prowadzi program świadczeń opartych na akcjach rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach którego Jednostka Dominująca oferuje Prezesowi Zarządu warranty subskrypcyjne dające możliwość objęcia w przyszłości akcji spółki PCC EXOL S.A. oraz bonus pieniężny należne po spełnieniu określonych warunków nierynkowych nabywania tych praw. Wartość godziwa usług świadczonych przez Prezesa Zarządu otrzymanych w zamian za przyznanie warrantów oraz bonusu pieniężnego wykazywana jest jako koszt przez okres nabywania uprawnień do realizacji warrantów w korespondencji z:

- kapitałem własnym – zyski zatrzymane (wycena programu motywacyjnego) – dla części programu

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

motywacyjnego rozliczanego w instrumentach kapitałowych,

- zobowiązaniami – zobowiązania z tytułu wynagrodzeń (wycena programu motywacyjnego) – dla części programu motywacyjnego rozliczanego w środkach pieniężnych.

W odniesieniu do części programu motywacyjnego dotyczącej przyznania warrantów zamiennych na akcje całkowita kwota podlegająca ujęciu w kosztach zostaje określona przez odniesienie do wartości godziwej przyznanych warrantów ustalonej na dzień rozpoczęcia obowiązywania programu (dzień, na który zostały przyznane prawa):

- z uwzględnieniem wszelkich warunków rynkowych (na przykład ceny akcji jednostki);
- bez uwzględnienia wpływu wszelkich czynników związanych ze stażem pracy oraz warunków nierynkowych nabywania uprawnień (na przykład celów związanych z poziomem EBITDA, oraz wskazanego okresu obowiązkowego zatrudnienia pracownika w jednostce); oraz
- z uwzględnieniem wpływu wszelkich warunków niezwiązanych z nabywaniem uprawnień (na przykład obowiązującego pracowników wymogu utrzymywania uzyskanych instrumentów przez określony czas).

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Jednostka Dominująca dokonuje rewizji poczynionych szacunków oczekiwanej liczby warrantów, do których uprawnienia zostaną nabyte w następstwie spełnienia warunków nabywania uprawnień mających charakter nierynkowy. Jednostka Dominująca prezentuje wpływ ewentualnej rewizji pierwotnych szacunków w wyniku finansowym, wraz z odpowiednią korektą kapitału własnego.

Jednostka Dominująca wycenia na koniec każdego okresu sprawozdawczego zobowiązanie z tytułu przyznanego bonusu pieniężnego według bieżącej wartości spodziewanych wypływów środków pieniężnych dla potrzeb uregulowania zobowiązania, uwzględniając terminy i warunki, na których prawa do otrzymania środków pieniężnych zostały przyznane.

Z chwilą realizacji opcji wymiany warrantów na akcje przez Prezesa Zarządu, Jednostka Dominująca emituje nowe akcje. Środki uzyskane po potrąceniu wszelkich kosztów możliwych do bezpośredniego przypisania do transakcji zwiększają kapitał akcyjny (wartość nominalna) i nadwyżkę ceny emisyjnej akcji ponad ich wartość nominalną (prezentowaną w kapitale zapasowym).

Składki na ubezpieczenie społeczne oraz rozliczenia podatkowe z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych płatne w związku z przyznaniem bonusu pieniężnego uznaje się

za integralną część samego przyznanego świadczenia i ujmuje jako zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i podatków (wycena programu motywacyjnego), a koszty traktuje się jak transakcję rozliczaną w formie pieniężnej. Rozpoznanie tych kosztów następuje proporcjonalnie do kosztów programu motywacyjnego.

Jednostka Dominująca uruchomiła w listopadzie 2015 roku program motywacyjny opierający się na warrantach subskrypcyjnych zamiennych na akcje (Program) oraz przyznaniu bonusu pieniężnego.

Program polega na zaoferowaniu uczestnikowi programu (Prezes Zarządu) warrantów subskrypcyjnych dających możliwość objęcia w przyszłości akcji Spółki PCC EXOL S.A. po spełnieniu określonych warunków nierynkowych nabywania tych praw. Dodatkowo, w momencie zadeklarowania przez uczestnika programu zamiany otrzymanych warrantów na akcje, uczestnikowi przysługuje bonus pieniężny w określonej w umowie wysokości.

Celem programu jest motywacja osoby objętej programem do działań zapewniających zarówno długoterminowy wzrost wartości Spółki jak również stabilny wzrost poziomu EBITDA, a także stabilizacja kadry menedżerskiej.

Program motywacyjny jest programem rozliczanym kapitałowo w części dotyczącej przyznania warrantów subskrypcyjnych oraz rozliczanym w formie pieniężnej w części dotyczącej przyznania bonusu pieniężnego.

W ramach tego programu Rada Nadzorcza ma prawo przyznać w łącznej ilości 1 982 723 warrantów. W dniu 14 czerwca 2017 r., w ramach I Roku Obrotowego Realizacji Programu, Spółka zaoferowała Prezesowi Zarządu objęcie 165.227 imiennych warrantów subskrypcyjnych serii A, wyemitowanych na podstawie Uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 10 listopada 2015 r., uprawniających do objęcia 165.227 akcji zwykłych Spółki na okaziciela serii F o wartości nominalnej 1 zł każda. W dniu 14 czerwca 2017 roku Prezes Zarządu przyjął ofertę i objął zaoferowane warranty w liczbie 165.227 sztuk.

Ponadto, zgodnie z § 6 uchwały nr 3 Walnego Zgromadzenia z dnia 10 listopada 2015 r., z dniem złożenia przez Prezesa Zarządu oświadczenia o objęciu akcji w zamian za ww. warranty, wymagalne stanie się dodatkowe wynagrodzenie w kwocie 165.227 zł netto, na warunkach tam opisanych. Oświadczenie o objęciu akcji może zostać złożone najpóźniej do dnia 31 lipca 2025 r. Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania, ww. oświadczenie nie zostało złożone.

Główne warunki programu:

Data przyznania uprawnień	10.11.2015
Ilość pracowników objętych programem	1
Wartość programu (w części dotyczącej przyznania warrantów) na datę przyznania uprawnień	1 762
Ilość warrantów podlegających wycenie na dzień bilansowy (w tys. szt.)	744
Wartość jednego warrantu przyznanego w I transzy na datę przyznania uprawnień	2,34 zł
Wartość jednego warrantu przyznanego w III transzy na datę przyznania uprawnień	2,37 zł
Wartość jednego warrantu przyznanego w IV transzy na datę przyznania uprawnień	2,38 zł
Wartość jednego warrantu przyznanego w V transzy na datę przyznania uprawnień	2,39 zł
Wartość programu (w części dotyczącej przyznania bonusu pieniężnego) na datę przyznania uprawnień	744
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2018 r. w części dotyczącej warrantów	655
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2018 r. w części dotyczącej bonusu pieniężnego	275
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2018 r. w części dotyczącej narzutów na bonus pieniężny	148
Koszt ujęty w wyniku finansowym w latach 2015–2017 w części dotyczącej warrantów	582
Koszt ujęty w wyniku finansowym w latach 2015–2017 w części dotyczącej bonusu pieniężnego	248
Koszt ujęty w wyniku finansowym w latach 2015–2017 w części dotyczącej narzutów na bonus pieniężny	133
Kumulatywna kwota ujęta w kapitale własnym na dzień 31 grudnia 2018 r. („zyski zatrzymane”)	1 237
Kumulatywna kwota ujęta w rezerwach na dzień 31 grudnia 2018 r. („Rezerwy na świadczenia pracownicze”)	523
Kumulatywna kwota ujęta w zobowiązaniach na dzień 31 grudnia 2018 r. („Bieżące zobowiązania podatkowe z innych tytułów niż podatek dochodowy”)	281

Warunki nabywania uprawnień

Okres nabywania uprawnień

Okres realizacji warrantów, do których nabyto uprawnienia

Warunki nierynkowe dot. zatrudnienia oraz wyników (szczegółowo opisano poniżej)

W trakcie – 5 kolejnych lat obrotowych począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2016 r.

Do 31 lipca 2025 r., nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty przyznania warrantów

Znaczącymi parametrami przyjętymi w modelu wyceny były:

Model wyceny warrantów	symulacja Monte-Carlo
Ilość przyznanych warrantów	661
Cena akcji na dzień przyznania	3,17 zł
Cena wykonania	1 zł
Oczekiwana zmienność kursu	34,3%
Średni okres trwania życia opcji	7,5 roku
Stopa wolna od ryzyka	3,0%

Warunki nabywania uprawnień wynikające z Programu:**Założenia przyjęte co do realizacji tych warunków
31 grudnia 2017 r.**

Osiągnięcie poziomu EBITDA w latach obrotowych 2016 – 2020 na poziomie od 40,6 mln zł (ilość przypisanych warrantów: 82 613) do 63,6 mln zł (ilość przypisanych warrantów: 1 982 723)

Założono, że cel zostanie spełniony w wysokości EBITDA:

- 41 998 tys. zł w roku 2016, której odpowiada 165 227 warrantów;

- 44 500 tys. zł w roku 2018, której odpowiada kolejne 165 227 warrantów;

- 47 800 tys. zł w roku 2019, której odpowiada kolejne 330 454 warrantów;

- 49 500 tys. zł w roku 2020, której odpowiada kolejne 82 613 warrantów

Utrzymywanie stosunku służbowego przez okres obowiązywania programu

Założono, że warunek będzie zrealizowany

	2018	2017
Koszty wynagrodzeń	(33 091)	(27 452)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(4 516)	(3 841)
Koszty innych świadczeń pracowniczych	(3 450)	(3 233)
Razem koszty świadczeń pracowniczych	(41 057)	(34 526)

	2018	2017
Niewypłacone premie oraz program motywacyjny	2 272	1 895
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	1 438	910
Zaległe urlopy	153	116
Odprawy emerytalno-rentowe	273	228
Razem zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych, w tym	4 136	3 149
Krótkoterminowe	3 915	2 958
Długoterminowe	221	191

Wpływ zmian wskaźników na saldo zobowiązań Jednostki Dominującej:

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

	2018	2017	Środki zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	2018	2017
wzrost stopy dyskonta o 1%	(6)	(5)	Pożyczki udzielone pracownikom	71	68
obniżenie stopy dyskonta o 1%	7	5	Środki pieniężne	55	34
wzrost o 1% wskaźnika wzrostu wynagrodzeń	7	5	Należności z tytułu ZFŚS	0	0
obniżenie o 1% wskaźnika wzrostu wynagrodzeń	(6)	(5)	Zobowiązania z tytułu ZFŚS	(121)	(106)
			Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	334	316

11.4 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Zasady rachunkowości

Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej, w tym przede wszystkim różnice kursowe związane z zakupem lub sprzedażą, Spółki Grupy ujmują w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych.

Pozostałe różnice kursowe, niezwiązane z działalnością operacyjną, wykazywane są w ramach pozycji Koszty Finansowe. Ujawnienia z tego tytułu przedstawiono w Nocie 6.2.

	2018	2017
Koszty i przychody z tytułu odsetek	(4)	127
- odsetki od należności	97	451
- odsetki od zobowiązań	(54)	(57)
- odsetki z lokat	6	17
- odsetki pożyczki udzielone	150	4
- odsetki od faktoringu	(264)	(317)
- odsetki pozostałe	61	29
Pozostałe	1 487	(928)
Otrzymane dotacje	5	13
Koszty operacji bankowych	(98)	(115)
Zwrot podatku VAT	414	9
Odszkodowania, kary, grzywny	(65)	(154)
Zysk/strata na zbyciu i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(17)	110
Zyski /straty z tytułu różnic kursowych netto z działalności operacyjnej	1 397	(1 572)
Opisy aktualizujące wartość należności od odbiorców	270	(304)
<i>Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności handlowych</i>	(120)	(37)
<i>Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności handlowych</i>	390	67
Premia za niską szkodowość	76	0
Różnice inwentaryzacyjne	60	1 145
Prowizje od faktoringu	(277)	(232)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(124)	172
Razem pozostałe przychody i koszty operacyjne	1 483	(801)

11.5 Leasing operacyjny

Zasady rachunkowości

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

W umowach w których Grupa jest leasingobiorcą opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w wyniku finansowym metodą liniową przez okres trwania leasingu.

W umowach w których Grupa jest leasingodawcą opłaty leasingowe ujmowane są jako przychód liniowo w okresie trwania leasingu.

Należności Grupy z tytułu leasingu operacyjnego są nieistotne.

Spółki Grupy Kapitałowej użytkują na mocy leasingu operacyjnego następujące aktywa:

- samochody osobowe,
- urządzenia techniczne,
- pomieszczenia biurowe i gospodarcze.

	2018	2017
W okresie 1 roku	160	209
W okresie od 1 roku do 5 lat	0	12
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	160	221
	2018	2017
Minimalne opłaty leasingowe	916	877

11.6 Podatek dochodowy bieżący i odroczony

Zasady rachunkowości

Podatek dochodowy ujęty w wyniku finansowym obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek bieżący wyliczany jest zgodnie z aktualnym prawem podatkowym.

Podatek odroczony

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek i przepisów podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać wtedy, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany, a zobowiązania rozliczone, przyjmując za podstawę stawki i przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie na dzień bilansowy.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego powstają w wyniku dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego powstają w wyniku ujemnych różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową oraz niewykorzystanych strat podatkowych i niewykorzystanych ulg podatkowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się jedynie wówczas, gdy istnieje prawdopodobieństwo wypracowania

w przyszłości dochodu do opodatkowania w takiej wysokości, aby pozwoliło to na potrącenie różnic przejściowych, wykorzystanie strat podatkowych lub rozliczenie ulg podatkowych.

Aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie dyskontuje się.

Kompensaty aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego dokonuje się, gdy Spółki Grupy:

- posiadają możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat ujmowanych kwot,
- aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową na tego samego podatnika lub różnych podatników, którzy zamierzają rozliczyć zobowiązania i należności w kwocie netto, lub jednocześnie zrealizować należności i rozliczać zobowiązania.

Jednostka Dominująca prowadzi działalność na terenie specjalnej strefy ekonomicznej. W związku z działalnością w

strefie na każdy dzień bilansowy Grupa analizuje, czy jest zasadne ujęcie aktywa z tytułu niewykorzystanej ulgi podatkowej oraz w jakim zakresie. Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niewykorzystanej ulgi podatkowej ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że spółki osiągną przyszły dochód do opodatkowania, który będzie można pomniejszyć o kwotę ulgi lub posiada wystarczające dodatnie różnice przejściowe, które spowodują pojawienie się dodatkowych kwot do opodatkowania. Grupa na podstawie historycznych doświadczeń uznaje za prawdopodobne szacowane wyniki podatkowe w ciągu kolejnego roku obrotowego.

Istotne szacunki

Po przeprowadzonej analizie na dzień 31 grudnia 2018 r. Zarząd Jednostki Dominującej stwierdził, że w okresie obowiązywania

zezwoleń strefowego, tj. do dnia 31 grudnia 2026 r. PCC EXOL S.A. osiągnie dochody podatkowe umożliwiające wykorzystanie pełnej kwoty ulgi podatkowej. Z tego względu na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota aktywa z tytułu niewykorzystanej ulgi podatkowej wyniosła 1 879 tys. zł.

Prawdopodobieństwo realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżetach spółek Grupy Kapitałowej. Spółki Grupy Kapitałowej ujęły w księgach aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągną zysk do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

	2018	2017
Niewykorzystane ulgi		
Podatek odroczonego od niewykorzystanej ulgi ujęty w sprawozdaniu	1 879	1 323
Podatek odroczonego od niewykorzystanej ulgi nie ujęty w sprawozdaniu	0	0
Okres upływu prawa do kwot, od których nie ujęto podatku odroczonego	Rok 2026	Rok 2026

W efekcie przeprowadzonej analizy poziomów dochodów podatkowych osiąganych przez Jednostkę Dominującą i spółki zależne Zarząd stwierdził, że każda racjonalna zmiana dochodu podatkowego tych jednostek nie skutkowałaby koniecznością zmniejszenia aktywa z tytułu podatku odroczonego z uwagi na bezpieczny poziom dochodów podatkowych osiąganych przez te podmioty.

Jednostka Dominująca posiada zezwolenie nr 271 z dnia 1 października 2013 roku na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest Park” w podstrefie Brzeg Dolny.

Zezwolenie udzielone zostało do dnia 31 grudnia 2026 roku. Zgodnie z nim Jednostka Dominująca zobowiązała się do:

- poniesienia wydatków inwestycyjnych w wysokości przewyższającej 10 745 tys. zł w terminie do 31.12.2015 roku,
- zwiększenia zatrudnienia po dniu uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Strefy w zakładzie zlokalizowanym na terenie strefy o co najmniej 6 nowych pracowników najpóźniej w terminie do 31.12.2015 roku.

Jednostka Dominująca poniosła wydatki w wysokości przewyższającej 10 745 tys. zł i wypełniła warunek dotyczący wzrostu zatrudnienia. W 2018 roku Jednostka Dominująca wykorzystwała ulgę podatkową, wynikającą z tego zezwolenia.

Jednostka Dominująca wystąpiła o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w Strefie, w związku z planowanym nowym przedsięwzięciem inwestycyjnym, polegającym na rozbudowie i zwiększeniu zdolności produkcyjnych istniejącego zakładu, poprzez realizację inwestycji pod nazwą: „Budowa instalacji do produkcji glicynianów i instalacji do produkcji oksyalkilatów wysokomolekulowych”. W czerwcu 2016 r. Jednostka Dominująca uzyskała kolejne zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST – PARK” w Podstrefie Brzeg Dolny.

W zezwoleniu oraz w decyzji z dnia 07.03.2018 roku określono następujące warunki prowadzenia przez Spółkę działalności gospodarczej w WSSE w Podstrefie Brzeg Dolny:

- poniesienie na terenie Strefy wydatków inwestycyjnych o wartości przewyższającej kwotę 15 000 tys. zł w terminie do dnia 31.12.2020 r.,

- zwiększenie dotychczasowego zatrudnienia na terenie Strefy, poprzez zatrudnienie dodatkowo co najmniej 8 nowych pracowników,
 - zakończenie inwestycji w terminie do dnia 30.06.2021 r.
- Do dnia bilansowego Spółka nie wypełniła warunków zezwolenia. Spółka jest w trakcie wykorzystywania ulgi podatkowej, wynikającej z tego zezwolenia.

	2018	2017
Bieżący podatek dochodowy	(3 076)	(2 006)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(3 021)	(3 084)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(55)	1 078*
Odroczony podatek dochodowy	935	150
Razem podatek dochodowy w sprawozdaniu z wyniku finansowego	(2 141)	(1 856)

* W pozycji Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych w roku 2017 wykazano zwrot podatku dochodowego w kwocie odpowiednio 1 046 tys. zł wynikający z korekty rozliczeń podatku dochodowego za lata 2011 i 2012.

Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej:

	2018	2017
Zysk przed opodatkowaniem (brutto)	21 628	20 074
Podatek wyliczony wg stawki Jednostki Dominującej (2016: 19%, 2015: 19%)	(4 109)	(3 886)
Skutek stosowania innych stawek podatkowych za granicą	(38)	(4)
Wykorzystanie ulgi w tyt. działalności w ramach specjalnych stref ekonomicznych	2 301	2 205
Pozostałe	(295)	(171)
Podatek dochodowy w wyniku finansowym - efektywna stawka wyniosła -10 % (w roku 2017 -9 %) zysku brutto	(2 141)	(1 856)

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego są następujące:

	2018	2017
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
- przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	3 831	3 158
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
- przypadające do uregulowania po upływie 12 miesięcy	24 446	24 606
- przypadające do uregulowania w ciągu 12 miesięcy	264	417
Aktywa z tytułu podatku odroczonego wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	627	649
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	21 506	22 515

	2018	2017
Nadwyżka zobowiązań nad aktywami z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, z tego:	(21 866)	(22 036)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	3 158	4 120
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	(25 024)	(26 156)
Ujęcie w wyniku finansowym	930	150
Ujęcie w pozostałych całkowitych dochodach	5	4
Różnice kursowe	52	16
Nadwyżka zobowiązań nad aktywami z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, z tego:	(20 879)	(21 866)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	3 831	3 158
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	(24 710)	(25 024)

	1 stycznia 2017	Uznanie/ Obciążenie		Różnice kursowe	31 grudnia 2017	Uznanie/ Obciążenie		Różnice kursowe	31 grudnia 2018
		wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody			wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego									
Ulga z tyt. prowadzenia działalności na terenie SSE	2 921	(1 598)	0	0	1 323	556	0	0	1 879
Koszty okresu niezrealizowane podatkowo	957	772	0	(133)	1 595	(242)	0	78	1 431
Rezerwy	249	(40)	4	0	213	192	5	0	410
Pozostałe	(7)	34	0	0	27	84	0	0	111
Razem	4 120	(833)	4	(133)	3 158	590	5	78	3 831

	1 stycznia 2017	Uznanie/Obciążenie		Różnice kursowe	31 grudnia 2017	Uznanie/Obciążenie		Różnice kursowe	31 grudnia 2018
		wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody			wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody		
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego									
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych	10 356	(1 091)	0	(150)	9 115	(379)	0	26	8 762
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością wartości niematerialnych	15 694	0	0	0	15 694	0	0	0	15 694
Polityka zabezpieczeń	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe	106	109	0	0	215	39	0	0	254
Razem	26 156	(983)	0	(150)	25 024	(340)	0	26	24 710

11.7 Zobowiązania warunkowe

	2018	2017
Otrzymane dotacje	751	379
Razem zobowiązania warunkowe	751	379

W pozycji otrzymane dotacje Grupa wykazuje wpływy dotyczące projektów w trakcie realizacji.

Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów

państwowych jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku.

11.8 Aktywa warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa nie zidentyfikowała aktywów warunkowych.

11.9 Sprawy sądowe

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa nie toczyła przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego ani organem administracji publicznej, istotnego postępowania,

dotyczącego zobowiązań oraz wierzytelności Spółki. W bieżącym okresie nie dokonano również istotnych rozliczeń z tego tytułu.

11.10 Objaśnienie do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

	Należności od odbiorców i pozostałe należności			Zobowiązania wobec dostawców i pozostałe zobowiązania			Kapitał obrotowy	
	Zapasy	Należności od odbiorców	Pozostałe należności	Aktywa z tytułu umów z klientami	Zobowiązania wobec dostawców	Zobowiązania z tytułu umów z klientami		Pozostałe zobowiązania
31 grudnia 2017	(49 041)	(75 062)	(1 627)	0	83 321	0	7 573	(34 836)
31 grudnia 2018	(68 139)	(73 438)	(4 500)	(1101)	94 762	847	12 489	(39 081)
Zmiana stanu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(19 098)	1 624	(2 873)	(1101)	11 441	847	4 916	(4 245)
Korekty	755	1 009	122	0	(553)	(21)	(5 980)	(4 858)
Objaśnienie do Skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	(18 343)	2 633	(2 751)	(1101)	10 888	636	(1 065)	(9 103)

	Zapasy	Należności od odbiorców	Pozostałe należności	Aktywa z tytułu umów z klientami	Zobowiązania wobec dostawców	Zobowiązania z tytułu umów z klientami	Pozostałe zobowiązania	Kapitał obrotowy
	31 grudnia 2016	(49 299)	(86 109)	(1 852)	0	69 852	0	7 770
31 grudnia 2017	(49 041)	(75 062)	(1 627)	0	83 321	0	7 573	(34 836)
Zmiana stanu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	257	11 047	225	0	13 469	0	(197)	24 801
Korekty	(1 306)	(2 146)	(221)	0	579	0	(87)	(3 181)
Objaśnienie do Skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	(1 049)	8 901	4	0	14 048	0	(284)	21 620

Zmiany w zobowiązaniach finansowych i aktywach zabezpieczających

	2017	Przepływy pieniężne	Zmiany niepieniężne				2018
			Zwiększenia	Zmniejszenia	Efekt różnic kursowych	Zmiany w wartości godziwej	
Pożyczki/kredyty	117 385	(17 037)	0	0	307	239	100 894
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 414	(255)	255	248	0	0	69 662
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	227	(58)	212	0	8	0	389
Zobowiązania z działalności finansowej	187 026	(17 350)	467	248	315	239	170 945
Instrumenty pochodny z tytułu zabezpieczenia stopy procentowej	734	0	0	0	0	(1 040)	(306)
Aktywa zabezpieczające (hedge) kredyty długoterminowe	734	0	0	0	0	(1 040)	(306)

Szczegóły pozostałych korekt przepływów z działalności operacyjnej

	2018	2017
Zwiększenie/zmniejszenie rezerw	(1 172)	284
Zwiększenie/zmniejszenie pozostałych zobowiązań długoterminowych	469	0
Zysk ze sprzedaży lub zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych	171	(92)
Pozostałe aktywa	(406)	(452)
Zwiększenie/zmniejszenie zobowiązań pracowniczych	971	412
Pozostałe korekty zysku	2 993	(82)
Razem pozostałe korekty	3 026	70

11.11 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Kontrolę nad Grupą sprawuje PCC SE z siedzibą w Duisburgu (Niemcy), która posiada 86% akcji Jednostki Dominującej, która jest stroną kontrolującą najwyższego szczebla. Pozostałe 14% znajduje się w posiadaniu wielu akcjonariuszy.

Grupa w ramach transakcji z jednostkami powiązаныmi dokonuje transakcji z jednostką dominującą, PCC SE oraz pozostałymi podmiotami powiązаныmi niekonsolidowanymi, w tym jednostkami zależnymi od PCC SE. W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2018 i okresie porównywalnym Grupa przeprowadziła następujące transakcje:

	2018	2017
Przychody od podmiotów powiązanych		
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		
- jednostce dominującej PCC SE	0	9
- pozostałym podmiotom powiązаныm	19 195	21 485
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		
- pozostałym podmiotom powiązаныm	86 126	91 290
Pozostałe przychody operacyjne		
- od pozostałych podmiotów powiązanych	168	65
Razem	105 489	112 849

	2018	2017
Zakup od podmiotów powiązanych		
Zakup usług		
- od jednostki dominującej PCC SE	2 307	2 235
- od pozostałych podmiotów powiązanych	18 623	18 207
Zakup towarów i materiałów		
- od pozostałych podmiotów powiązanych	90 709	53 384
Zakup środków trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych		
- od pozostałych podmiotów powiązanych	2 340	2 653
Transfery związane z umowami o finansowanie		
- od pozostałych podmiotów powiązanych	207	497
Razem	114 186	76 976

	2018	2017
Należności od podmiotów powiązanych		
- od jednostki dominującej PCC SE	0	0
- od pozostałych podmiotów powiązanych	18 359	15 150
Razem należności od podmiotów powiązanych	18 359	15 150

	2018	2017
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		
- od jednostki dominującej PCC SE	526	414
- od pozostałych podmiotów powiązanych	20 821	18 366
Razem zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	21 347	18 780

Wynagrodzenie Kadry Kierowniczej

2018	Zarząd		Razem:
	Mirostaw Siwirski	Rafał Zdon	
Wynagrodzenie	292	30	322
Premie	293	0	293
Program motywacyjny Prezesa Zarządu (skumulowana rezerwa*)	1 760	0	1 760
Inne tytuły	6	0	6
Łączne dochody - Zarząd	2 351	30	2 381
	Kluczowa kadra kierownicza		Razem:
Wynagrodzenia i inne świadczenia	5 359		5 359
Łączne dochody - kluczowa kadra kierownicza	5 359		5 359
Łączne dochody			7 740

*Skumulowana rezerwa za cały okres obowiązywania programu motywacyjnego, czyli za lata 2015-2018.

Szczegółowe informacje dotyczące zasad i przebiegu rozliczenia w ramach programu motywacyjnego opartego o warranty subskrypcyjne znajdują się w nocie 11.3

2017	Zarząd		Razem:
	Mirostaw Siwirski	Rafał Zdon	
Wynagrodzenie	298	30	328
Premie	574	0	574
Program motywacyjny Prezesa Zarządu (skumulowana rezerwa*)	830	0	830
Inne tytuły	4	0	4
Łączne dochody - Zarząd	1 706	30	1 736
	Kluczowa kadra kierownicza		Razem:
Wynagrodzenia i inne świadczenia	2 724		2 724
Łączne dochody - kluczowa kadra kierownicza	2 724		2 724
Łączne dochody			4 460

*Skumulowana rezerwa za cały okres obowiązywania programu motywacyjnego, czyli za lata 2015-2017.

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza	2018		2017	
	Wynagrodzenie	Łączne dochody	Wynagrodzenie	Łączne dochody
Alfred Pelzer	0	0	0	0
Waldemar Preussner	0	0	0	0
Wiesław Klimkowski	0	0	0	0
Daniel Ozon ⁽¹⁾	0	0	35	35
Kamilla Spark ⁽²⁾	0	0	37	37
Arkadiusz Szymanek ⁽³⁾	63	63	0	0
Robert Pabich ⁽⁴⁾	60	60	0	0
RAZEM	123	123	72	72

¹ rezygnacja z dn. 29.11.2017 r.

² rezygnacja z dn. 05.01.2018 r.

³ kooptacja przez Radę Nadzorczą w dn. 18.12.2017 r., powołanie w 09.01.2018 r.

⁴ powołanie w dn. 09.01.2018 r.

11.12 Wynagrodzenie podmiotu badającego sprawozdanie finansowe

	2018	2017
Z tytułu umowy o przeprowadzenie przeglądu i badania sprawozdań finansowych, w tym:		
badanie rocznych sprawozdań finansowych	81	79
przegląd sprawozdań finansowych	57	53
przegląd sprawozdań finansowych	24	26
Z realizacji innych umów	7	6
Razem	88	85

11.13 Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu 31 grudnia 2018 roku miały miejsce następujące istotne zdarzenia niekorygujące danych wykazanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym:

Spór z HH Technology

Dnia 25 stycznia 2019 r. rozpoczął się spór sądowy PCC EXOL z HH Technology Corp., Stany Zjednoczone Ameryki (dalej: „HH Technology”). Przeciwko Spółce został złożony wniosek o zabezpieczenie roszczenia przez HH Technology, obejmujący udzielenie zabezpieczenia roszczenia o zaniechanie naruszenia patentu nr 210255 „Sposób wytwarzania alkoksylantów i urządzeń do realizacji tego sposobu” Całkowitą sumę zabezpieczenia HH Technology wskazała na kwotę 57 254 733 zł.

Spółka całkowicie kwestionuje roszczenia HH Technology i złożyła w Sądzie pismo procesowe wskazując na całkowity brak podstaw faktycznych i prawnych do udzielenia zabezpieczenia, wnosząc jednocześnie o zobowiązanie HH Technology do wniesienia kaucji w wysokości 40 mln PLN wraz z wyjaśnieniami

W dniu 28 stycznia Sąd Okręgowy we Wrocławiu wydał postanowienie, w którym oddalił w całości złożony przez HH Technology przeciwko PCC EXOL wniosek o zabezpieczenie roszczenia o zaniechanie naruszenia ww. patentu (dalej:

Postanowienie”). Zdaniem Sądu HH Technology nie uprawdopodobnił naruszenia patentu, nie przedłożył też żadnych miarodajnych środków pozwalających na uznanie, że Spółka w sposób bezprawny wykorzystuje opatentowaną technologię poprzez sprzedaż wynalazku na polskim i zagranicznych rynkach. Tym samym nie sposób uznać, by PCC EXOL uzyskiwała nieuczciwą przewagę nad podmiotami, które wykupiły od HH Technology licencję na wykorzystywanie wynalazku ani nad HH Technology.

HH Technology zaskarżył Postanowienie w całości, ponadto wniósł o zmianę Postanowienia w całości poprzez uwzględnienie w całości wniosku HH Technology o udzielenie zabezpieczenia lub ewentualnie o uchylenie Postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

HH Technology w zażaleniu nie przedstawił żadnych nowych dowodów ponad dotąd zgromadzony przez sąd materiał dowodowy, nie odniósł się także w treści zażalenia do składanych przez Spółkę pism procesowych i jej argumentacji.

Spółka całkowicie kwestionując roszczenia HH Technology złożyła odpowiedź na zażalenie wniesione przez HH Technology, w którym wskazała na całkowity brak podstaw faktycznych i prawnych do udzielenia zabezpieczenia.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU I OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA PROWADZENIE KSIĄG PCC EXOL S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd PCC EXOL S.A.:

Mirostaw Siwirski	Prezes Zarządu
Rafał Zdon	Wiceprezes Zarządu
Beata Dobecka	Główny Księgowy CWB Partner Sp. z o.o. prowadzącej księgi rachunkowe PCC EXOL S.A.

Brzeg Dolny, 21 marca 2019 roku